

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ (2007)

**ΠΡΟΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΚ – ΙΝΕ/ΓΣΕΕ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ
ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ
23-25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2007**

(Τόπος: ΑΘΗΝΑ, Πολυχώρος ΑΘΗΝΑΪΣ)

WORKSHOP 8

Θέμα: «Δεύτερη γενιά μεταναστών»

ΚΥΡΙΑΚΗ, 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2007- ΩΡΑ 10:45

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: HAWA SOUCOH

Συμμετέχοντες: El Koudia Ahmed, Kalengi Muangal, Abdelwaheb Hajji, Boussaha Dris, Δημήτρης Μπάρκας, Οικονόμη Ηλία, Kingori Charles, Πούτου Κατερίνα, Λιλιάνα Σαλιέι, Hawa Soucoh, Μανώλης Αφολάνιο, Odubitan Νικόλαος, Αυγερινού Γεωργία, Jovan Mehilli, Astrit Mego, Kayu Ligorora, Αντλα Σασάτη, Ολατούντε Τομί, Σπυροπούλου.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Καλημέρα, είμαι πολύ ευγνώμων που με διαλέξατε να γίνω η Συντονίστρια πρώτη φορά και έχω τρακ λίγο, αλλά ξέρω ότι είμαστε όλοι εδώ για να συζητήσουμε και σιγά-σιγά θα φύγει το τρακ.

Με λένε Άουα Σάνκο, είμαι από την Οργάνωση Αφρικανών Γυναικών και θέλω να σας θυμίσω ότι εδώ συζητάμε για τη δεύτερη γενιά, και έχουμε να συζητήσουμε για τις δυσκολίες, τις περιπτώσεις και τις προτάσεις στο τέλος. Θέλω να σας παρουσιάσω την εμπειρογνώμονα που είναι η κα Κατερίνα Πούτου και πρακτικά η Μαργαρίτα. Και οι κοινότητες που έχουμε εδώ είναι η Οργάνωση Αφρικανών Γυναικών που είμαι εγώ και η Κένυα που

είναι ο Κιγκόρι και ο Λώρενς και Μαρόκο που είναι ο Αχμέτ, Κονγκό που είναι ο Καλένγκα Μουανγκάλ, Νιγηρία ο Αμπντελάουα, Ινδία ο Λαλ Άρμις, Τανζανία ο Καγιού, Αλβανία ο Ηλίας Θάκας. Με τη σειρά που τα είπαμε, αν μπορούμε, έτσι να πάμε τη συζήτηση. Κένυα, Μαρόκο, Κονγκό, Νιγηρία, Ινδία, Τανζανία και Αλβανία και θα είναι πέντε λεπτά, το πολύ δέκα, να μη τα περάσουμε για να έχουμε όλοι την ευκαιρία να μιλήσουμε.

Εγώ πρώτα θα κάνω σύντομη παρουσίαση για την Οργάνωσή μας και τι έχουμε κάνει μέχρι εδώ για το θέμα της δεύτερης γενιάς. Η Οργάνωση μας ιδρύθηκε 27/2/2005 η Ένωση Αφρικανών Γυναικών, με σκοπό να έχουμε όλες οι Αφρικανές γυναίκες εδώ κάποιο χώρο να βρεθούμε, να συζητήσουμε τα προβλήματα. Εκεί συζητήσαμε και το πρώτο πρόβλημα, που ήταν πολύ βαρύ σαν μητέρες, σαν γυναίκες, για τα παιδιά μας. Βάλαμε αυτό το θέμα πρώτο. Έχουμε και άλλα, αλλά δεν είναι τόσο σημαντικά όσο τα παιδιά μας. Και όπως ξέρουμε, τα παιδιά μας που γεννιούνται εδώ δεν τους δίνουν πιστοποιητικό γέννησης, ενώ τα παιδιά που γεννιούνται εδώ από μετανάστες γονείς δεν το δικαιούνται.

Αυτό σημαίνει –γιατί εδώ στην Ελλάδα ο νόμος λέει ότι για να πάρεις πιστοποιητικό γέννησης πρέπει να έχεις οικογενειακή μερίδα στο Δήμο, όμως οικογενειακή μερίδα μπορούν να έχουν μόνο οι Έλληνες πολίτες, όσοι έχουν ελληνική υπηκοότητα. Τα παιδιά μας που γεννιούνται στην Ελλάδα, παίρνουν μόνο ένα χαρτί από το Νοσοκομείο, που επιτρέπει την εγγραφή στο ληξιαρχείο, αλλά εμείς δεν προχωρούμε, μόνο αυτό το χαρτί. Γιατί αν δεν μπορείς να στείλεις στην πατρίδα σου, πρώτα να μεταφράσεις εδώ, να στείλεις και να περιμένεις στην πατρίδα σου και εκεί θα γράψουνε, και θα στα ξαναστείλουν εδώ και θα ξαναμεταφράσεις, έχει μεγάλη διαδικασία όπως ξέρουμε. Και εμείς από την Αφρική, ειδικά οι χώρες που έχουν πόλεμο, αυτό

είναι πολύ δύσκολο, δεν βρίσκουμε τρόπο να πάει και να γυρίσει.

Και έχουμε γυναίκες που έχουν παιδιά εδώ, που δεν έχουν οικογένεια στην Αφρική, να μπορεί να κάνει αυτή τη διαδικασία για να πάει να γραφτεί το παιδί, να ξαναγυρίσει εδώ κλπ. Και δεν είναι μόνο αυτό. Τα παιδιά όσο μεγαλώνουν διαπιστώνουν πολλά προβλήματα. Στα 18 πριν, τώρα έχει μειωθεί λίγο, γιατί με τη διαδήλωση που κάναμε, φωνάξαμε έξω, είχαμε κάνει διαδήλωση στις 3/12/2005 που ήταν η πρώτη δημόσια διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας, αναγκάζοντας τα ΜΜΕ να μιλήσουν για πρώτη φορά για το πρόβλημα του πιστοποιητικού γέννησης.

Η δεύτερη φάση της καμπάνιας που συνεχίζουμε, ήταν η διαδήλωση στις 7/10/2006 που ήταν μαζική, μαχητική και συνάμα συγκινητική. Σ' αυτήν έλαβαν μέρος πολλές εκατοντάδες άτομα από τις οργανώσεις κυρίως των μεταναστών, και ξέρουμε ότι τα παιδιά γίνονται 21 χρονών, ένα παιδί ενός μετανάστη εδώ πρέπει να βρει εργοδότη για να αρχίσει να του κολλάει ένσημα. Και αυτό κάνει τα παιδιά να νιώθουν ανασφάλεια. Γιατί αναγκάζει τα παιδιά, ένα παιδί 21 χρονών δεν έχει πάρει απόφαση ακόμα καλά τι θέλει να κάνει. Να συνεχίζει τις σπουδές του ή να δουλεύει; Και τι δουλειά μπορεί να βρει ένα παιδί μετανάστης εδώ; Μόνο να πάει να καθαρίζει σπίτια.

Και ένα παιδί που γεννήθηκε εδώ, μεγάλωσε εδώ, σπούδασε εδώ, έχει συμμαθητές που είναι Έλληνες, δύσκολο είναι να πάει να κάνει τέτοιες δουλειές, για να μπορεί μόνο να ζει νόμιμα στην Ελλάδα.

Όλα αυτά τα προβλήματα σαν μητέρες, σαν γυναίκες λέμε όχι, δεν πρέπει να καθίσουμε έτσι. Πρέπει να φωνάξουμε, πρέπει να κάνουμε κάτι. Και αυτές είναι οι διαδικασίες που κάνουμε μέχρι τώρα. Μαζεύουμε υπογραφές και είχαμε στείλει γράμμα προς τον κ. Κουβέλη το 2005 και είχαν συζητήσει αυτό το πρόβλημα στη Βουλή και αυτή είναι η απάντηση που

έχουμε, ότι δεν άλλαξε τίποτα από το νόμο. Και συνεχίζουμε, μαζεύουμε υπογραφές, που από κει έχουμε κάτι άλλο που θέλουμε να προχωρήσουμε, γιατί δεν θα αφήσουμε το θέμα έτσι. Γιατί αυτά είναι τα χαρτιά που δίνουν, αυτό είναι το πιστοποιητικό γέννησης που έχει, αυτή είναι η ληξιαρχική πράξη που έχουν τα παιδιά των μεταναστών στην Ελλάδα. Δεν έχουμε αυτό, αυτή είναι η διαφορά.

Να μη μιλήσω πολύ για το θέμα, να σας ακούσουμε.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΟΥΤΟΥ: Καλή σας μέρα και από μένα, παίρνω το άγχος που έχει η Άουα, μπορεί να ξεκουραστεί τώρα, να το πάρω εγώ για λίγο. Όταν μου ζήτησαν να είμαι εδώ σ' αυτή τη συνάντηση, χάρηκα πάρα πολύ, παρ' όλο ότι το θέμα για τη δεύτερη γενιά στην Ελλάδα δεν το έχουμε συζητήσει, για να σας πω καινούργια πράγματα. Μάλλον, είναι ένα πρωινό που από τη συζήτηση αυτή ελπίζουμε όλοι ότι μία συζήτηση στην Ελλάδα, για τα παιδιά δεύτερης γενιάς, τη δεύτερη γενιά μεταναστών, θα ξεκινήσει. Και όταν μιλάμε για δεύτερη γενιά μεταναστών, μιλάμε για τα παιδιά που ήρθαν πάρα πολύ μικρά στη χώρα, άρα αρχίζουν και μεγαλώνουν έχοντας αυτή την πατρίδα ως το χώρο που μεγαλώνουν, ή τα παιδιά που γεννήθηκαν στη χώρα.

Ο τελευταίος μεταναστευτικός νόμος, ο 3386/2005, δεν κάνει κανένα σχόλιο εξαιρετικά για τα παιδιά ή για τη δεύτερη γενιά μεταναστών. Για άλλη μία φορά, τα παιδιά αυτά πάνε με τους γονείς τους και την κατάσταση τη νομική των γονιών τους. Αν έχουμε οικογένειες ή γονείς που έχουν περάσει τη διαδικασία νομιμοποίησης, έχουν τα δικαιώματα που έχουν ή δίνονται στις οικογένειες και αν αυτό δεν έχει γίνει, τότε έχουμε μία κατάσταση που εξαρτά και το παιδί, και το νέο άνθρωπο, από τα δικαιώματα ή τις υπηρεσίες που μπορεί να λάβει.

Όταν μιλάμε γι' αυτά, δύο είναι τα βασικά σημεία, όπως τα είπε και η

Αουα στην αρχή. Το ένα βασικό σημείο είναι η στιγμή της γέννησης, δηλαδή πώς αναγνωρίζεται ένα παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα και το δεύτερο σημαντικό σημείο είναι το σημείο της ενηλικίωσης, όταν γίνεται 18 χρονών. Η ανασφάλεια είναι, όπως ειπώθηκε, μία πολύ καλή φίλη για τη δεύτερη γενιά μεταναστών, γιατί έχουν έναν πολύ μακρύ δρόμο να κάνουν, χωρίς να ξέρουν τι είναι το μέλλον τους. Οι ρυθμίσεις οι πιο ευνοϊκές που έχουν γίνει για τη δεύτερη γενιά, αφορούν τις παρεμβάσεις που έχει κάνει ο Συνήγορος του Πολίτη. Ο Συνήγορος του Πολίτη προσπάθησε να αξιοποιήσει, να βάλει σαν βάση τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και έτσι να έχουμε το δικαίωμα στην εκπαίδευση όλων των παιδιών που βρίσκονται στην Ελλάδα, είτε αυτά βρίσκονται νόμιμα στη χώρα μας με την οικογένειά τους, είτε δεν έχουν περάσει οι γονείς τους τη διαδικασία νομιμοποίησης.

Αυτό είναι μία πολύ μεγάλη κατάκτηση. Αφορούσε αρχικά όλα τα παιδιά στο επίπεδο της βασικής εκπαίδευσης, δηλαδή του δημοτικού και του γυμνασίου. Με άλλες παρεμβάσεις, με άλλες προσπάθειες, το δικαίωμα αυτό αφορά τα παιδιά μέχρι την ολοκλήρωση του λυκείου και αυτό είναι ένα σημαντικό θέμα, καθώς τα παιδιά παίρνουν εκπαίδευση. Δημιουργεί βεβαίως, μια σειρά άλλων προβλημάτων, που νομίζω ότι στις συζητήσεις που θα ακολουθήσουν θα φωτιστούν περισσότερο, που λέει ότι έχουμε παιδιά που μεγαλώνουν σε ένα κοινωνικό περιβάλλον, σε ένα πολιτιστικό περιβάλλον, κάνουν φίλους, κάνουν παρέες, παίρνουν πληροφορίες, οι οποίες πολύ λίγο – μέσα στο σχολείο εννοώ – δίνουν και την εμπειρία της πατρίδας από την οποία προέρχονται, της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, της αξιοποίησης όλων των πληροφοριών που έχουν από την οικογένειά τους, από την πατρίδα τους, από το σπίτι τους.

Αυτό φέρνει και ένα ζήτημα που δεν είναι μόνο η νομική ανασφάλεια ή

το μέλλον, φέρνει και μία άλλη κατάσταση, που είναι πώς φτιάχνουν τα παιδιά και οι έφηβοι τη δική τους ταυτότητα. Σε ποια κοινωνία ανήκουν, τι επιλογές θα κάνουν, τι θα αφήσουν πίσω και τι θα κρατήσουν, πώς θα μιλήσουν και θα προχωρήσουν.

Σε σχέση με το βασικό να πούμε ότι στις δέκα μέρες απ' όταν πήρα την πρόσκληση, έψαξα και μίλησα με πάρα πολλούς ανθρώπους, για το τι θα ήταν η εικόνα για τη δεύτερη γενιά στην Ελλάδα. Γνωρίζετε πολύ καλά και κάποιοι καλύτερα από μένα σ' αυτό το τραπέζι, ότι στην Ελλάδα το θέμα αυτό δεν το έχουμε πολυσυζητήσει και δεν το έχουμε ερευνήσει. Πάμε σε ένα κενό. Υπάρχουν κάποιες εργασίες που έχουν γίνει, υπάρχουν κάποιες έρευνες που έχουν γίνει, αυτές είναι πολύ μικρές και πολύ θεματικές. Δηλαδή, μετράμε πόσα παιδιά μεταναστών έχουμε στην εκπαίδευση, πώς είναι η κατανομή, σε ποιες περιφέρειες έχουμε μεγαλύτερο πληθυσμό παιδιών δεύτερης γενιάς. Πιθανά το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ να μας δίνει κάποιες έρευνες για την απασχόληση, αλλά είναι μικρές, δεν έχει πιαστεί το θέμα της δεύτερης γενιάς συνολικά.

Να πούμε τέλος, ότι ό,τι έχει γραφτεί πάει και ακουμπάει ακριβώς σε τρία μεγάλα θέματα. Το ένα είναι της νομιμοποίησης και των πιστοποιητικών, το δεύτερο είναι αυτό της εκπαίδευσης, όπου έχουμε τη μεγαλύτερη πρόοδο και το τρίτο είναι αυτό – λυπάμαι που το λέω – της εγκληματικότητας. Η δεύτερη γενιά στην Ελλάδα, δεν έχουμε μιλήσει τόσο πολύ για τη διαδικασία ένταξης γι' αυτό το νέο πολίτη που μεγαλώνει σ' αυτή τη χώρα, για το πώς θα τον αποδεσμεύσουμε από την οικογένεια και θα φτιάξουμε προγράμματα και υπηρεσίες γι' αυτόν, αλλά έχουμε μιλήσει γι' αυτόν τον νέο άνθρωπο, που στις δυσκολίες του ή στα προβλήματα που αντιμετωπίζει, έχει σχετιστεί με συμμορίες, με εγκληματικότητα.

Αυτό γνωρίζετε ότι είναι και ένα πλασματικό στοιχείο, δεν είναι μία

πραγματικότητα, γιατί τα ΜΜΕ, όπως είπε και η Άουα προηγουμένως, σ' αυτή την κατεύθυνση έχουν πάρει την περίπτωση και έχουν δημιουργήσει έναν πανικό. Το λέω αυτό γιατί έρχομαι ή καλέστηκα να έρθω από μία οργάνωση που δουλεύει για νέους, στα θέματα της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης και η κάθε μέρα της ζωής μου έχει συναντήσεις με νέα παιδιά μεταναστών, παιδιά δεύτερης γενιάς, που δεν είναι μόνο σε ένα γραφείο γιατί ζητούν δουλειά ή νομική συνδρομή για να λύσουν θέματα νομικά.

Την ίδια στιγμή και κάθε μέρα, έχουμε την ευκαιρία να βλέπουμε παιδιά δεύτερης γενιάς στα σωφρονιστικά καταστήματα ή σε ιδρύματα κλπ. Και αυτό σημαίνει, στην Ελλάδα το λέγαμε ταξικότητα, εδώ θα το πούμε διακρίσεις και ρατσισμό, γιατί πάρα πολλές απ' αυτές τις περιπτώσεις αν είχαν νομική συνδρομή και αν είχαν πρόσβαση σε υπηρεσίες ή δικαιώματα, τότε δεν θα έπρεπε να είναι εκεί. Και θυμίζω κορυφαίες περιπτώσεις, όπως ήταν ο Περγάλα, για κάποιους που ήταν στην Ελλάδα εδώ και έξι χρόνια, δηλαδή ένα νέο παιδί που στις κινητοποιήσεις των μαθητών – η καταγωγή του είναι από την Αλβανία – μόνο αυτός συνελήφθη και αυτός κατηγορήθηκε για ό,τι υπήρχε.

Άρα, ο ρατσισμός, οι διακρίσεις κλπ. είναι ένα ζήτημα που αφορά τη δεύτερη γενιά μεταναστών, η οποία φαίνεται γρήγορα να μπαίνει και στην εκπαίδευση και να μπαίνει στη διαδικασία ένταξης, να αφομοιώνει πάρα πολλά πράγματα από την ελληνική κοινωνία και κουλτούρα, από την άλλη να μην έχει ή να μη φαίνεται ακόμα να έχει μία προοπτική. Να πρέπει να παλεύει συνεχώς.

Αυτά που είπε η Άουα σε σχέση με το 18 και μία ημέρα, γνωρίζετε ότι πάρα πολλά παιδιά τα οποία χρειάστηκε να φιλοξενηθούν σε ιδρύματα στη

χώρα, γιατί οι γονείς τους δεν μπορούσαν να τα φροντίσουν, γιατί οι γονείς τους κάτι έπαθαν, έφυγαν, γιατί οι γονείς τους σε κάποιες περιπτώσεις απελάθηκαν, επίσης παίρνουν φροντίδα του ελληνικού κράτους και στα 18 και μία ημέρα δεν έχουν δικαίωμα φροντίδας, προστασίας.

Υπάρχουν λοιπόν μια σειρά τέτοια ζητήματα, που αφορούν το δικαίωμα να πηγαίνουν στην υγεία, το δικαίωμα να παίρνουν επιδόματα που αφορούν τα παιδιά, να έχουν υπηρεσίες ή να απολαμβάνουν υπηρεσίες του ελληνικού δημοσίου, αλλά αυτό τους θέτει πολλές φορές εκτός.

Να κλείσω κάπου εδώ. Η συζήτηση αφορά κυρίως μια συζήτηση που από τη δική μου τη μεριά φέρνει μερικές πληροφορίες, από τη δική σας τη μεριά είναι η συζήτησή σας που θα βγάλει ένα αίτημα και μία προοπτική για το Συνέδριό σας, και αυτό εμένα μου δίνει πολύ μεγάλη χαρά που είμαι εδώ. Πιθανά στη συζήτηση να επανέλθω και να πω στο τέλος ότι το μόνο που έχουμε στην Ελλάδα αυτή την ώρα και πρέπει να μας απασχολήσει, είναι η εμπειρία άλλων χωρών. Η εμπειρία που ήρθε από τη Γαλλία, η εμπειρία που έρχεται από άλλες δυτικές χώρες. Και αυτή τη στιγμή, για την Ελλάδα, η συζήτηση που πρέπει να ανοίξει πρέπει όλα αυτά να τα πάρει υπόψη. Να μη περάσουμε να λύνουμε προβλήματα ή να βελτιώνουμε την κοινή μας ζωή στο μέλλον, μέσα από τέτοιου τύπου σύγκρουση, που τελικά θύματα πάλι βρίσκονται οι νέοι.

Ευχαριστώ πολύ.

JOVAN MEHILLI: Jovan Mehilli, Γραμματέας Ομοσπονδίας Συλλόγων Αλβανίας. Εγώ ξέρω λίγα ελληνικά. (Μεταφράζεται από την Λιλιάννα Σαλιέι.

Είναι απαραίτητο να τον μεταφράσω, σας χαιρετάει όλους. Δεν ανήκει στη δεύτερη γενιά, γιατί είναι στα σύνορα της τρίτης γενιάς, ήρθε με τη θέληση και την πίστη ότι πρέπει να συζητήσουμε αυτό το σοβαρό ζήτημα που

αξίζει να το συζητήσουμε. Με την ευκαιρία, θέλει να μιλήσει, είναι ο ίδιος παππούς, υπήρξε δάσκαλος στην παιδαγωγία και στην ψυχαγωγία. Και είναι διευθυντής από το Υπουργείο Παιδείας της Αλβανίας για την εκμάθηση αλβανικής γλώσσας στα σχολεία σε όλη την Ελλάδα, είναι ο υπεύθυνος.

Εσείς είστε η δεύτερη γενιά, είστε μεταξύ πρώτης και τρίτης γενιάς. Είστε οι πιο ευτυχισμένοι αλλά και φορτωμένοι επίσης, που θυσιάζετε πολλά. Επειδή είστε δεύτερη γενιά, έχετε πολλές υποχρεώσεις για την πρώτη γενιά. Θεωρεί ότι εμείς η πρώτη γενιά, έχουμε υποχρέωση στη δεύτερη γενιά για το μέλλον τους, ηθικά, στην εκπαίδευση, στη μόρφωση. Πρέπει να απαιτούμε πολύ πιο πολύ εμείς, ως γονείς, ως πρώτη γενιά, γι' αυτά τα παιδιά.

Το ελληνικό κράτος κάνει καλή δουλειά για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας από τη δεύτερη γενιά και πρέπει αυτό να το αναγνωρίσουμε. Αλλά σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι πολύ πιο πίσω, όσον αφορά αυτή τη γενιά. Έχει χρέος αυτή η χώρα, τόσο ωραία, τόσο δημοκρατική, τόσο ανοιχτή, να προσφέρει και να κάνει ουσιαστικά πράγματα για τη δεύτερη γενιά. Επίσης και η δεύτερη γενιά έχει υποχρέωση για την πρώτη γενιά, και για τους ηλικιωμένους που έχουμε.

Αλλά δυστυχώς, το ελληνικό κράτος δεν έχει εγκρίνει έναν νόμο για την οικογενειακή επανένωση, την πρώτη γενιά με τους γονείς τους. Μία οικογένεια, ένας μπορεί να φέρει τη γυναίκα του και τα παιδιά του, αλλά επίσης πρέπει να υπάρχει και ένας νόμος, να μπορεί να φέρει και τους ηλικιωμένους γονείς του.

Σας ευχαριστεί που τον ακούσατε με προσοχή.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Λιλιάνα Σαλιέι από την Ομοσπονδία Αλβανών. Μένω στην Κρήτη, έχω έρθει από το Ρέθυμνο, ανήκω στην πρώτη γενιά, αλλά έχω και εγώ ένα παιδί που ανήκει στη δεύτερη γενιά και ως μετανάστρια και ως

μητέρα, έχουμε πολλή υποχρέωση σ' αυτή τη γενιά. Θεωρώ ότι είναι από τα πιο σημαντικά, αν όχι το σημαντικότερο ζήτημα που πρέπει να μας απασχολεί.

Δεν θα επεκταθώ πολύ, γιατί ήδη υπάρχει αυτή η εκστρατεία, όχι ρατσισμός από την κούνια, έχει γίνει πολύ καλή δουλειά και σας συγχαίρω γι' αυτό. Προσπαθούμε κι εμείς στην Κρήτη να δουλέψουμε με τον κόσμο γι' αυτό. Έχει ακόμα χώρο να κάνουμε πολλή δουλειά ακόμα εκεί. Απλά, η δική μου παρατήρηση είναι ότι τη δεύτερη γενιά δεν την περιορίζουμε μόνο στα παιδιά που γεννιούνται εδώ. Έχει σημασία ο ορισμός της δεύτερης γενιάς.

Δεύτερη γενιά είναι τα παιδιά που ενηλικιώνονται εδώ, τα παιδιά που περνάνε από τα σχολεία ή δεν μπορούσαν να προσαρμοστούν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Οπότε πρέπει να έχουμε υπόψη όλους σ' αυτό.

Νομίζω ότι έχει γίνει αρκετή ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης. Και όταν λέμε της κοινής γνώμης, εννοούμε της ελληνικής κοινωνίας, της ελληνικής πολιτείας και επίσης και των μεταναστών. Οπότε, θεωρώ ότι τώρα έτσι όπως διαμορφώνεται η κατάσταση με το Ελληνικό Φόρουμ να νομιμοποιείται και με τόσες κοινότητες και τόσες οργανώσεις που είναι νόμιμες, έχουμε αρκετά μεγάλη δύναμη στα χέρια μας, ώστε να πιέσουμε πολιτικά για να βρεθεί η λύση σ' αυτό το ζήτημα.

Εγώ, επειδή έχω ασχοληθεί πάρα πολύ με αυτό το θέμα στο Ρέθυμνο και θεωρώ και τραγικό γεγονός πριν δύο χρόνια, ήταν ακριβώς κατά κάποιο τρόπο η σύγκρουση της δεύτερης γενιάς, παιδιά που είναι το περιθώριο και από τη μία και από την άλλη μεριά, απλά τα παιδιά που είναι μετανάστες – επειδή αναφερόμαστε στο συγκεκριμένο γεγονός – είναι διπλά στο περιθώριο, γιατί είναι και λόγω της δικής τους θέσης, ότι δεν μπορούσαν να προσαρμοστούν και υπήρχε διαρροή από τα σχολεία, και επίσης είναι και

μετανάστες. Και είναι διπλά στο περιθώριο, και από την ελληνική κοινωνία και από τις κοινότητες των μεταναστών.

Και θέλω να πω εκεί ότι υπάρχουν δύο ομάδες δεύτερης γενιάς. Η μία ομάδα, η οποία έχει προσαρμοστεί και συνεχίζει στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, οι περισσότεροι είναι στο λύκειο και όπου νάναι γεμίζουν και τα ελληνικά πανεπιστήμια και η δεύτερη ομάδα, που είναι άμεσα προβληματική, είναι αυτή η ομάδα παιδιών που δεν μπορούσαν να προσαρμοστούν, γιατί ήρθαν σε κάποια ηλικία που είχαν ξεκινήσει τα σχολεία στην πατρίδα τους, και η αλλαγή, η γλώσσα και πολλές συνθήκες δεν τους δώσανε τη δυνατότητα να το κάνουν αυτό. Αυτά τα παιδιά, δυστυχώς, καταλήγουν στο να διαμορφώνουν συμμορίες και κατά κύριο λόγο μεταξύ τους, οι οποίες είναι σε σύγκρουση, όπως το ανέφερα πιο πριν, με συμμορίες παιδιών Ελληνόπουλων, που επίσης είναι ήδη στο περιθώριο. Οπότε, χρειάζεται από εμάς μία στενή δουλειά με την ελληνική κοινωνία, για να δουλεύουμε και στις δύο μεριές, που να είναι η συνύπαρξη και η συμβίωση όσο γίνεται πιο ομαλή.

Αναφέρομαι στην Αλβανική Κοινότητα, και δυστυχώς δεν είμαστε και οργανωμένοι, αλλά δεν νιώθουν οι άλλες οικογένειες που τα παιδιά τους είχαν μία καλύτερη μοίρα και καλύτερη τύχη, να έχουν τους γονείς τους, να δουλεύουν γι' αυτά και να πάνε στα σχολεία, και ξεχνάνε ότι αυτά τα παιδιά μπορεί στην πλειοψηφία να είναι μόνα τους, ή δεν έχουν τη δυνατότητα οι γονείς να τους στηρίζουν. Αυτή η ίδια η κοινότητα τους απομονώνει, ενώ έπρεπε να κάνει τελείως το αντίθετο.

Όσον αφορά τα παιδιά που είναι στα σχολεία, το πρόβλημα είναι ακόμα σε ήπιες μορφές, στις συζητήσεις που έχω με την κόρη μου, που πάει Α' Λυκείου, μπορούν να τα βρουν πολύ καλά με τους φίλους τους στα σχολεία. Βέβαια, είναι μεγάλο πρόβλημα, και εδώ μπαίνει μία πρόταση αντιρατσιστική

ή διαπολιτισμική εκπαίδευση, δυστυχώς στα σχολεία δεν υπάρχει στο βαθμό που θα έπρεπε. Κάτι γίνεται, αλλά πολύ επιφανειακά. Είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό που παίρνουν στα σχολεία και το πρόβλημα το δικό τους θα είναι έντονο μετά από 4 χρόνια, όταν θα έχουν τελειώσει τα πανεπιστήμια και αυτά τα παιδιά μεγαλώσανε εδώ, εκ των πραγμάτων νιώθουν πιο πολύ Έλληνες παρά Αλβανοί, Ρουμάνοι ή από τη Συρία και οπουδήποτε είναι. Έχουν ελάχιστες επαφές έως και καθόλου με τις δικές τους πατρίδες και ταυτόχρονα θα νιώθουν ξένοι, γιατί δεν θα έχουν την ίδια πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Και όταν λέω στην αγορά εργασίας, είναι εντελώς αποκλεισμός από το δημόσιο τομέα και στον ιδιωτικό θα υπάρχει διάκριση. Και αυτά τα παιδιά έχουν έντονο το τι έχουν υποφέρει οι γονείς τους, η πρώτη γενιά, στις λάντζες, στις οικοδομές, και δεν θέλουν να έχουν την ίδια μοίρα με τους γονείς τους. Εκεί θα υπάρχει σύγκρουση. Οπότε, είναι δική μας υποχρέωση να πιέζουμε πολιτικά. Και όταν εννοώ πολιτικά, οι τρόποι μας διεκδικήσεων δεν είναι μόνο ο δρόμος. Είναι ένας ισχυρός τρόπος, αν μπορούσαμε να βγάλουμε όλους τους μετανάστες, και θα έχουμε φυσικά συνεργασία με φίλους μας Έλληνες που είναι ευαισθητοποιημένοι σ' αυτό το ζήτημα, αλλά δυστυχώς δεν το έχουμε. Δεν το έχουν συνειδητοποιήσει, η πρώτη γενιά, αυτό το σημαντικό ζήτημα.

Οπότε, πιέζουμε – και αυτό είναι πάλι πρόταση- με πολιτικό, με όλους τους άλλους τρόπους. Δημοσιότητα, ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινής γνώμης, βήμα στα ΜΜΕ και το πιο σημαντικό, στα κανάλια που είναι η άμεση επικοινωνία, στα κρατικά και στα ιδιωτικά. Να εκμεταλλευτούμε το νομικό καθεστώς της Ε.Ε. και διεθνείς συμβάσεις πάνω σ' αυτά και με στήριξη από νομικούς να προχωρήσουμε μέχρι τέλος. Είναι απαράδεκτο για

την Ελλάδα και έχει αναφερθεί πολύ σωστά στην εκστρατεία, ότι ούτε καν ληξιαρχική πράξη γεννήσεως δεν δίνουν στην Ελλάδα. Είναι απαράδεκτο, είναι η μόνη χώρα σε όλο το κόσμο που δεν το κάνει αυτό. Οπότε, ξέρουμε ποια είναι η δική μας υποχρέωση πάνω σ' αυτό.

Ευχαριστώ και συγνώμη αν πήρα λίγο παραπάνω χρόνο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ευχαριστώ, Λιλιάννα. Όποιος θέλει να μιλήσει για το θέμα.

HADDI ABDEL: Καλημέρα σε όλους, ο Αμπντούλ από το Φόρουμ Μεταναστών Κρήτης. Είναι η πρώτη φορά που έχουμε έρθει από όλες τις πόλεις της Ελλάδας για να βρεθούμε για πρώτη φορά μαζί. Δεν πρέπει όμως να ξεφύγουμε τελείως, να μιλάμε θεωρητικά για τα προβλήματα της πρώτης γενιάς ή της δεύτερης γενιάς. Όλοι πάνω κάτω ξέρουμε τι προβλήματα έχουμε. Είναι μία ευκαιρία να βάλουμε προτάσεις, να μη μιλάμε θεωρητικά μόνο. Ξέρουμε ότι η δεύτερη γενιά έχει πρόβλημα, η πρώτη έχει πρόβλημα, έχουμε και Τρίτη γενιά όμως, δεν είναι μόνο η πρώτη και η δεύτερη.

Δεν πρέπει όμως να χαρακτηρίζουμε τη δεύτερη γενιά που γεννιούνται εδώ, μετανάστες, είναι Έλληνες και αυτό πρέπει να το τονίζουμε και να το παλέψουμε, δεν είναι μετανάστες. Έχουν γεννηθεί εδώ, μιλάνε την ελληνική γλώσσα, είναι ενταγμένοι ήδη στην κοινωνία. Δεν πρέπει να χαρακτηρίζουμε αυτά τα παιδιά που γεννιούνται εδώ ότι είναι μετανάστες, είναι Έλληνες. Και έχουμε τη δεύτερη κατηγορία, παιδιά που έχουν γεννηθεί έξω και έχουν μεγαλώσει εδώ, αυτή είναι η δεύτερη γενιά.

Και πρέπει να βάλουμε προτάσεις, δεν πρέπει να μιλάμε θεωρητικά και να φάμε το χρόνο, είναι λίγος ο χρόνος, περιορισμένος. Πρέπει να βάλουμε προτάσεις που να καταγράφονται, να μπουν σε μία σειρά και να τα παλέψουμε όλοι μαζί.

Νομίζω, να πάρουμε το λόγο όλοι, ο καθένας να βάλει μία πρόταση, να τελειώσουμε γρήγορα. Η πρότασή μου είναι ότι, κάναμε μία προσπάθεια στην Κρήτη, πρέπει να βάλουμε όμως στόχος. Να χαρακτηρίζονται αυτοί που γεννιούνται εδώ να είναι Έλληνες, να το παλέψουμε με το κράτος ότι πρέπει να αναγνωριστεί, είναι Έλληνες, έχουν γεννηθεί εδώ, είναι Έλληνες. Όταν λέμε Έλληνες, δεν πρέπει να μπούμε σε διαδικασία να έχουν άδεια παραμονής, να έχουν ιθαγένεια από την πρώτη μέρα που γεννιούνται. Η πρότασή μου είναι να θεωρούνται αυτοί που γεννιούνται εδώ Έλληνες, άρα παίρνουν ιθαγένεια. Αυτοί που έχουν μεγαλώσει εδώ πρέπει να πάρουν άδεια παραμονής για αόριστο χρόνο, χωρίς να συνδέονται με τους γονείς, αν έχουν πρόβλημα στην άδεια παραμονής, να έχουν άδεια ξεχωριστή, που να μην έχουν πρόβλημα όταν φτάνουν στα 18 ή στα 21, αυτή είναι η πρότασή μου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ευχαριστώ πολύ Αμπντούλ. Όπως άρχισε ο κ. Αμπντούλ, θέλω να συνεχίσουμε έτσι, να βάλουμε προτάσεις, γιατί αν συνεχίσουμε να τα λέμε έτσι, στα ίδια θα καταλήξουμε. Καθένας εδώ να βάλει προτάσεις, να προχωρήσουμε.

ΝΙΚ.ΟΔΥΒΙΤΑΝ: Είμαι ο Νίκος Odubitan, είμαστε από τα παιδιά της δεύτερης γενιάς. Πιστεύω ότι πρώτα πρέπει να ακουστούν τα προβλήματα των ίδιων των παιδιών της δεύτερης γενιάς, πριν βάλουμε κάτω κάποιες προτάσεις. Δεν θεωρώ ότι είναι σωστό, εφόσον υπάρχουν σ' αυτό το τραπέζι παιδιά δεύτερης γενιάς να μη μιλήσουν και να περάσουμε κατευθείαν στις προτάσεις.

Πιστεύω ότι εκτός από τη δεύτερη γενιά υπάρχει και η Τρίτη γενιά. Εγώ και ο Μανώλης είμαστε στα 26 μας χρόνια, έχουμε γεννηθεί εδώ. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως γνωρίζουμε και άλλες περιπτώσεις, υπάρχουν παιδιά

που έχουν γεννηθεί εδώ και έχουν δημιουργήσει δικές τους οικογένειες, είναι η τρίτη γενιά. Και έτσι, υπάρχει αυτό το πρόβλημα, που δεν έχει λυθεί το πρόβλημα της δεύτερης γενιάς. Δεν είναι τόσο απλό να περάσουμε στις προτάσεις. Πρώτα πρέπει να ακουστούν τα προβλήματά μας, το τι πρόβλημα έχουμε στην καθημερινότητά μας.

Εμείς έχουμε περάσει απ' όλα τα στάδια, από το δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο, έχουμε περάσει στα ΤΕΙ. Υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να είμαστε στο πτυχίο τώρα, να παίρναμε το πτυχίο μας. Δεν μπορούμε να το κάνουμε αυτό, γιατί έχουμε το πρόβλημα με την εργασία, την επαγγελματική αποκατάσταση. Κυρίως δεν μπορούμε να κάνουμε το βασικό, το να πάμε να εργαστούμε κάπου σε έναν εργοδότη, σύμφωνα με τους νόμους που υπάρχουν κάτω τώρα.

Υπάρχει το πρόβλημα της άδειας παραμονής των σπουδαστών, ξέρω ότι έχει καταργηθεί η άδεια εργασίας γενικότερα για τους μετανάστες και έχει μεταφερθεί το πρόβλημα τώρα μόνο στους σπουδαστές, που το θεωρώ απαράδεκτο, που χρειάζονται άδεια εργασίας ξεχωριστά από την άδεια παραμονής που παίρνουν, άδεια εργασίας για να μπορέσουν να εργαστούν. Για να πάρουν αυτή την άδεια εργασίας πρέπει να υποβάλλουν κάποια αίτηση για έγκριση της άδειας εργασίας, η οποία δεν δίνεται απευθείας, που πάλι το θεωρώ απαράδεκτο να μη δίνεται απευθείας η άδεια εργασίας για κάποιον που θέλει να δουλέψει, γιατί θέλει να δουλέψει εκείνη τη στιγμή, θέλει επί τόπου να δουλέψει, δεν θέλει να δουλέψει μετά από 5 ή 6 μήνες, όπως συμβαίνει με μένα, που έχω υποβάλει αίτηση πριν έξι μήνες και δεν έχει εγκριθεί ακόμα, δεν έχει βγει κάποια απόφαση γι' αυτό.

Τα παιδιά μένουν πίσω, υπάρχει πρόβλημα, υπάρχει οικονομικό πρόβλημα, υπάρχει γενικότερα πρόβλημα διαβίωσης. Πέρα απ' αυτό, έχουμε

επίσης πρόβλημα με τα παιδιά τα οποία έχουν γεννηθεί εδώ και υπάρχει πρόβλημα να έχουν το αυτονόητο, μία άδεια παραμονής. Όντως υπάρχει αυτό το πρόβλημα. Υπάρχουν παιδιά που έχουν γεννηθεί εδώ, από γονείς μετανάστες, τα οποία δεν μπορούν να πάρουν πιστοποιητικό γεννήσεως ή διαβατήριο από τη χώρα των γονιών τους και χωρίς διαβατήριο ξέρουμε πολύ καλά ότι κανένας δεν μπορεί να βγάλει άδεια παραμονής. Και αυτά τα παιδιά, στην ουσία είναι στον αέρα.

Δυστυχώς, αυτό το πρόβλημα δεν ξέρω, έχει βγει ένας νόμος τώρα πρόσφατα που ναι μεν τώρα δίνουν κατά κάποιο τρόπο μία άδεια παραμονής, είναι απαράδεκτο να βγαίνει τώρα, όλα αυτά που λέμε τώρα ήδη έπρεπε να ήμασταν καλυμμένοι απ' όλα αυτά τα προβλήματα. Έχει βγει ένας νόμος τώρα με τον οποίο βγάζουν άδεια παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, για παιδιά που έχουν γεννηθεί εδώ και είναι απάτριδες, δεν έχουν διαβατήριο από τη χώρα από την οποία προέρχονται. Ουσιαστικά τους νομιμοποιεί εδώ.

Παράλληλα όμως, τους αιχμαλωτίζει, γιατί ξέρουμε πολύ καλά ότι χωρίς διαβατήριο, αν δεν έχουμε και κάποια ελληνική ταυτότητα, κάποιο έγγραφο επίσημο από το κράτος, δεν μπορεί να φύγει από τη χώρα. Ή πολύ απλά, δεν μπορεί να πάει να ανοίξει έναν τραπεζικό λογαριασμό. Δεν μπορεί να νοικιάσει σπίτι.

KINGORI CHARLES: Επειδή είπες για το διαβατήριο, παίρνεις το διαβατήριο χωρίς έκδοση ταυτότητας;

NIK.ODUBITAN: Όχι, μιλάω για το διαβατήριο από τη χώρα από την οποία προέρχονται οι γονείς.

KINGORI CHARLES: Λάθος άκουσα, νόμισα διαβατήριο από δω.

NIK.ODUBITAN: Όχι, από τη χώρα των γονέων. Και αυτά τα παιδιά δεν μπορούν να κάνουν τα πιο απλά. Να ανοίξουν έναν τραπεζικό λογαριασμό, να

νοικιάσουν ένα σπίτι, τα βασικά, να δουλέψουνε. Γιατί ξέρουμε πολύ καλά ότι όπου και να πάμε, στους Έλληνες ζητάνε μία ταυτότητα, στους αλλοδαπούς ζητάνε αν όχι την άδεια παραμονής, τουλάχιστον το διαβατήριο. Και αυτά τα παιδιά δεν το έχουν αυτό. Αυτά τα παιδιά είναι τα παιδιά της δεύτερης γενιάς.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΦΟΛΑΝΙΟ: Λέγομαι Μανώλης, είμαι παιδί δεύτερης γενιάς. Αυτό που θέλω να πω, ζω σαν οικονομικός μετανάστης τα τελευταία τρία χρόνια, είναι λίγα, έχω γεννηθεί εδώ, είμαι 26 χρονών. Έβγαλα άδεια παραμονής πριν τρία χρόνια, μπήκα σε έναν κύκλο που ήταν για δέκα μέρες, που έλεγε ότι για να μπει στο σύστημα αυτό της νομιμοποίησης πρέπει να καταθέσεις κάποια χαρτιά ότι έχεις γεννηθεί εδώ. Εγώ δεν είχα τίποτα, εγώ θεωρούσα τον εαυτό μου ότι υπάρχει μία μέριμνα για τα παιδιά της δεύτερης γενιάς, τα παιδιά που έχουν γεννηθεί εδώ και έτσι δεν κίνησα καμία διαδικασία την εποχή εκείνη, όσον αφορά τη νομιμοποίησή μου.

Μπήκα στη διαδικασία να πάρω πιστοποιητικά από γυμνάσια, λύκεια, δημοτικά, ληξιαρχικές πράξεις, για να μπω στη διαδικασία του οικονομικού μετανάστη. Αυτό το θεωρώ απαράδεκτο, για να μπω στη διαδικασία του οικονομικού μετανάστη.

Το θέμα είναι τώρα, σαν παιδιά δεύτερης γενιάς, το θέμα που θέλω να θίξω για όλες τις κοινότητες, είναι ότι μιλάμε για τη δεύτερη γενιά, αλλά πρέπει να μιλήσουμε στα παιδιά της δεύτερης γενιάς για να δούμε την ψυχολογία τους, αν θεωρούν τους εαυτούς τους μετανάστες, ή έχουν ενσωματωθεί αλλά υπάρχει μία διάκριση στο κεφάλι του καθενός, αν θεωρεί τον εαυτό του ενσωματωμένο πλήρως στο σύστημα σαν Έλληνας. Γιατί εγώ έχω ζήσει με παιδιά και θεωρώ τον εαυτό μου ότι είμαι Έλληνας και είμαι στην Ελληνική πραγματικότητα.

Αυτό πρέπει να δώσουμε στα παιδιά και να μιλήσουμε με τα παιδιά,

πρέπει να αγγίξουμε τη δεύτερη γενιά, αυτό είναι το θέμα. Και πιστεύω ότι μία πρόταση είναι ότι πρέπει να τονίσουμε το πρόβλημα της ενημέρωσης, πρέπει να ενημερώσουμε τα παιδιά για την όλη κατάσταση. Θέλουμε να φτιάξουμε ένα σύλλογο για τα παιδιά της δεύτερης γενιάς, που να αποτελείται από παιδιά δεύτερης γενιάς. Στόχος είναι η ενημέρωση και η συσπείρωση γιατί πρέπει να βγούμε μπροστά. Καλό αυτό με όλες τις κοινότητες των μεταναστών που δουλεύουν, αλλά το θέμα είναι ότι επειδή σ' αυτή την εποχή μεγαλώνουν, είναι στην εφηβεία πολλά παιδιά δεύτερης γενιάς, έχουν άλλα στο κεφάλι τους, υπάρχει μία άγνοια. Και τώρα τα τρώμε, επειδή είμαστε τα πρώτα παιδιά, είμαστε 26 χρόνια εδώ, οι γονείς μας ήρθαν πριν 30 χρόνια, είμαστε τα πρώτα παιδιά που έχουμε έρθει εδώ και τρώμε όλο το μανίκι τώρα, εμείς το φάγαμε.

Ο αδελφός μου ήταν μέσα στην καλή χαρά και πριν 5-6 χρόνια τον πιάσανε στη Σύρο και ήταν έτοιμος για απέλαση. Εγώ δεν μπορώ να βγω εκτός Ελλάδος. Επειδή ασχολούμαι με τα καλλιτεχνικά δεν μπορώ να βγω εκτός Ελλάδος, επειδή δεν είχα τίποτα στα χέρια μ μου. Και έχουμε φάει πολλά τέτοια. Το θέμα είναι η ενημέρωση, δηλαδή το πώς θα επικοινωνήσουμε αυτό το πράγμα στα παιδιά, να βρούμε τρόπο να γίνει.

Μία πρόταση είναι να ξεκινήσουμε πρώτα από σχολεία πολυπολιτισμικά, να γίνει εκεί μία εισήγηση, να το επικοινωνήσουμε το πράγμα στα παιδιά και να βρούμε τρόπο. Γιατί δεν ξέρω αν θα το καταλάβουν αυτό, είναι μεγάλο αυτό το πράγμα. Δηλαδή, όταν φτάσεις 18 χρονών είσαι μετέωρος, αυτό είναι το πράγμα. Και επίσης, ότι πολλά επαγγέλματα δεν μπορούν να τα ασκήσουν οι μετανάστες. Δηλαδή μπορεί να πάει να σπουδάσει αρχιτέκτονας και να μη μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα. Δεν ξέρω αν το ξέρετε, υπάρχουν κάποια επαγγέλματα τα οποία δεν μπορούν να

τα ασκήσουν. Είναι εντελώς γελοίο.

Η πρόταση είναι αυτή: ενημέρωση. Εμείς έχουμε ξεκινήσει, έγινε πάλι ένα βήμα, έγινε ένα ερώτημα πάλι στη Βουλή, επικοινωνήσαμε με τον κ. Βενιζέλο και στο blog spot υπάρχει η ερώτηση, έχει κατατεθεί και επίσημα. Τώρα περιμένουμε να υπάρξει απάντηση από τον Υπουργό Εσωτερικών. Το θέμα είναι να φτιάξουμε ένα σχέδιο, να μπούμε στα ΜΜΕ, να το επικοινωνήσουμε είτε μέσω internet, είτε μέσω blogs, δουλεύουν πολύ τα blogs, κάνοντας comments και σήμερα το πράγμα επικοινωνείται.

ΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Δυστυχώς η πλειοψηφία των μεταναστών και της κοινωνίας δεν έχουν πρόσβαση στο internet. Είναι ένας τρόπος σημαντικός.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΦΟΛΑΝΙΟ: Αυτός είναι ένα δεύτερο στάδιο. Το θέμα είναι να γίνει ενημέρωση, γιατί τα παιδιά τώρα ξέρουμε ότι όλα είναι στην τεχνολογία, όλα κινούνται, όλα τρέχουν γρήγορα, μπορεί να γίνει έτσι.

Μία πολύ μικρή πρόταση είναι να ξεκινήσουμε μία σελίδα στο my space το οποίο έχει πολλή επισκεψιμότητα και πολλούς χρήστες, μπορεί να γίνει εκεί μία συζήτηση, να κάνουμε ένα site για να γίνει το θέμα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Υπάρχει site και λειτουργεί πολύ καλά.

ΝΙΚ.ΟΔΥΒΙΤΑΝ: Αυτό που θέλουμε εμείς τώρα να κάνουμε, είναι να ενημερωθεί ο νέος της δεύτερης γενιάς για το πρόβλημα αυτό. Γιατί δυστυχώς, όπως καταλάβαμε εμείς τώρα τελευταία, ζούσαμε τόσα χρόνια με την άγνοια, ότι εντάξει, έχουμε γεννηθεί εδώ, οπότε είμαστε καλυμμένοι, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα. Φτάσαμε να μας έρθει κατακούτελα η πραγματικότητα με διάφορα δυσάρεστα γεγονότα, όπως διανυκτερεύσεις σε Τμήματα για εξακρίβωση, μία και δύο μέρες. Που στο τέλος αφεθήκαμε ελεύθεροι γιατί πολύ απλά δεν είχαν λόγο να μας κρατήσουν, ούτε λόγο να μας απελάσουν. Αλλά πάλι δεν βρίσκανε λόγο να μας αφήσουνε ελεύθερους.

Δυστυχώς, αυτό το πράγμα το καταλάβαμε εμείς, καλώς ή κακώς, αργά και αυτό μας αφύπνισε και πολλά παιδιά τώρα της δεύτερης γενιάς που βρίσκονται στην ηλικία των 15 – 18 που δεν το γνωρίζουν αυτό, δεν έχουν ζήσει αυτές τις εμπειρίες.

Δυστυχώς, και δεν θα θέλαμε, θα γίνει κάποια στιγμή. Και θα έχουμε όλοι ένα κοινό παρανομαστή. Και αυτό που θέλουμε είναι να αφυπνίσουμε τους ίδιους τους νέους της δεύτερης γενιάς και τους γονείς. Δηλαδή, να βρούμε έναν τρόπο να αφυπνίσουμε και τους γονείς. Ναι μεν οι γονείς γνωρίζουν το θέμα, αλλά πρέπει να το γνωρίζουν, πιστεύω πως μπορούν να το μεταδώσουν και να δώσουν να καταλάβουν στα ίδια τους τα παιδιά, ότι υπάρχει αυτό το πρόβλημα. Να έρθουν σε κάποια επικοινωνία μαζί μας, αυτό που κάνουμε εμείς να το κάνουμε πιο μεγάλο και να μπορέσουμε να προστατέψουμε αυτά τα παιδιά. Κυρίως αυτό που κάνουμε εμείς τώρα, είναι να προστατέψουμε αυτά τα παιδιά, με διάφορους συνεργάτες, νομικούς συμβούλους και όλα αυτά. Θέλουμε να έρθουν σε εμάς, να πούνε το πρόβλημά τους, να φτιάξουμε μία λίστα των παιδιών της δεύτερης γενιάς, ώστε να μπορέσουμε κι εμείς να πάμε, να περάσουμε τις προτάσεις μας.

Πρώτα πρέπει να γίνει μία ενημέρωση, να ξέρουν οι ίδιοι οι νέοι. Γιατί όπως βλέπετε, είμαστε δύο παιδιά των μεταναστών της δεύτερης γενιάς, δεν ξέρω αν είναι κάποιος άλλος εδώ, είναι και η Άντλα. Είμαστε πολύ λίγοι, ενώ υπάρχουν γύρω στις 200.000 παιδιά της δεύτερης γενιάς. Είμαστε πολύ λίγοι αυτή τη στιγμή. Και όλο αυτό επειδή είναι Κυριακή. Θα μπορούσαν πολύ περισσότεροι να ήταν εδώ τώρα, απλά υπάρχει άγνοια και πρέπει να υπάρξει ενημέρωση από δω και πέρα, να ενημερωθούν τα παιδιά.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Άντλα Σασάτη από τον Ελληνοσουδανικό Σύνδεσμο Φιλίας και το Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών. Θα κάνω μία παρέμβαση επί

της διαδικασίας, γιατί ναι μεν πρέπει να ακουστούν τα προβλήματα, αλλά νομίζω ότι όλοι σ' αυτό το τραπέζι τα προβλήματα τα γνωρίζουμε. Είμαστε εδώ για να βγάλουμε αιτήματα. Αυτό το Συνέδριο του Φόρουμ γίνεται ακριβώς για να βγουν τα αιτήματα και θέλουμε προτάσεις από όλους. Ξέρουμε πολύ καλά τι γίνεται, και ακριβώς επειδή είναι στρογγυλά τραπέζια, γι' αυτό δεν κλήθηκαν να συμμετέχουν όλα τα παιδιά από τη δεύτερη γενιά. Κλήθηκαν να συμμετέχουν εκπρόσωποι. Και αυτό που λείπει στο συγκεκριμένο κομμάτι, είναι εκπροσώπηση.

Δηλαδή, είστε δύο άνθρωποι που μπορείτε και μιλάτε και βγαίνετε προς τα έξω και κινείτε ολόκληρο αυτό το κομμάτι, αλλά θα πρέπει να υπάρχουν περισσότεροι που να μπορούν να τοποθετηθούν και να τοποθετηθούν πολιτικά από ένα σημείο και έπειτα. Δηλαδή, όχι να λέμε ότι μπορούμε, ναι είναι πολύ ωραία ιδέα να κάνουμε μία σελίδα στο my space και να μιλάμε από κει, αλλά το ζήτημα είναι ότι πρέπει να έχουμε αιτήματα και να μπορούμε να ζητήσουμε από την κυβέρνηση να αλλάξει κάτι, έχοντας κάτι στα χέρια μας όμως. Εννοώ αιτήματα τα οποία να είναι υπογραμμένα από όλες τις κοινότητες των μεταναστών, να υπάρχει μία συλλογική έκφραση αυτών των αιτημάτων και να μην είμαστε μόνοι μας.

ΝΙΚ.ΟΔΥΒΙΤΑΝ: Αυτό που λέμε εμείς είναι ότι τα ίδια τα παιδιά δεν γνωρίζουν δυστυχώς γι' αυτό, δεν το γνωρίζουν.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Ωραία. Και μία πρόταση θα μπορούσε να είναι αυτή.

Μ.ΑΦΟΛΑΝΙΟ: Ξέρω ότι υπάρχει ένα αίτημα όσον αφορά τα μητρώα, μήπως γίνει ένα ειδικό μητρώο που θα γράφονται τα παιδιά των μεταναστών εκεί, από το Συνήγορο του Πολίτη.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Εκεί είναι το θέμα όμως, γιατί να μιλάμε για ειδικό μητρώο και να μη μιλάμε για ιθαγένεια;

Μ.ΑΦΟΛΑΝΙΟ: Εμείς αυτό θέλουμε, την ιθαγένεια.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Ξεκινάμε απ' αυτό που μπορεί να θεωρούμε μεγαλύτερο, για να καταφέρουμε να πάρουμε έστω το λιγότερο.

Ν.ΑΦΟΛΑΝΙΟ: Αυτό είναι βασικά, υπάρχει ήδη ένα αίτημα.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Εγώ δεν συμφωνώ με αυτό το αίτημα, εμένα από πλευράς μου είναι το αίτημα της ιθαγένειας.

KINGORI CHARLES: Έτσι όπως μιλάμε, βάζουμε όλα τα θέματα μαζί και δεν βγαίνουμε. Ναι μεν έχουν δίκιο τα παιδιά, από την άλλη όμως, απ' ό,τι είπε η Άντλα, εδώ είναι να συγκεντρώσουμε τα προβλήματα και όλοι μαζί να τα πάμε μπροστά. Εσείς όμως, προς το παρόν, επικεντρώνετε τα προβλήματά σας τώρα που είστε ενήλικοι. Τα προβλήματα δεν αρχίζουν από τώρα, αρχίζουν από την κούνια, από τότε που έρχεται κάποιος που είναι πιο μικρός. Και μέχρι που φτάνει εκεί πέρα. Όλα αυτά τα προβλήματα πρέπει να τα παρουσιάσουμε και να τα παρουσιάσουμε συλλογικά. Υπάρχουν πάρα πολλά, δεν είναι μόνο απασχόλησης, υπάρχει αυτό που λέμε πιστοποιητικό γεννήσεως, προς ιθαγένεια, προς υπηκοότητα στο τέλος. Υπάρχει το πρόβλημα της παιδείας, που είναι και μεγάλο. Υπάρχουν προβλήματα μέσα στην παιδεία.

Υπάρχει η οικογενειακή συνένωση, είναι και αυτό ένα θέμα. Υπάρχει το μεγάλο θέμα της άδειας παραμονής. Γιατί άλλο να λέμε πιστοποιητικό γεννήσεως προς υπηκοότητα, αλλά προτού φτάσουμε εκεί πρέπει να βάλουμε το βασικό, που είναι η άδεια παραμονής. Αυτό είναι μέγα θέμα.

Υπάρχει ο ρατσισμός, υπάρχει και η απασχόληση που λέτε εσείς. Υπάρχει το πρόβλημα της ταυτότητας, μέσω πολυπολιτισμικότητας. Όλα αυτά είναι διάφορα προβλήματα. Να πάρουμε ένα-ένα και να μιλάμε για ένα-ένα και να μη σπαταλάμε το χρόνο. Εδώ είμαστε πολλά άτομα. Αν πάμε κατά

το πρόγραμμα, αποκλείεται να φύγουμε από δω στις 4, αυτό είναι σίγουρο. Αν είναι να μιλάμε συγκεκριμένα, πέντε λεπτά, δέκα. Δεν είμαι εναντίον αυτού, απλώς λέω. Εγώ μπορώ να μιλήσω για την παιδεία, συνοπτικά.

Και επειδή τα προβλήματα αρχίζουν από την κούνια, να πω τα προβλήματα στα νήπια, όταν το παιδί είναι μικρό. Υπάρχει πρόβλημα στο Δήμο, όταν πας να βρεις πού θα πάει το παιδί σου στο νηπιαγωγείο κλπ. Πολλά προβλήματα, πολλά χαρτιά, όπως άδεια παραμονής κλπ. Αυτό το πρόβλημα το βρίσκεις και σε πετάνε από το ένα γραφείο στο άλλο και άμα πας στο νηπιαγωγείο μπορεί και αυτοί να σου πούνε όχι. Αλλά με ποιο δικαίωμα, αν δεν αποφασίζουν αυτοί. Αυτό είναι ένα πρόβλημα.

Δεύτερο πρόβλημα στα νήπια, είναι οι γονείς που δουλεύουνε. Υπάρχει πρόβλημα στο αν θα βρεις νηπιαγωγείο, τι ώρα πρέπει να πάρεις το παιδί άμα δουλεύεις. Και λένε τρεις η ώρα πρέπει να πάρεις το παιδί. Πώς να το πάρεις αν ο άλλος σου λέει θα δουλεύεις μέχρι τις 5; Θα μπορείς; Αυτό είναι ένα μεγάλο πρόβλημα. Μπορεί να φαίνεται μικρό, αλλά είναι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα για όσους έχουν παιδιά μικρά.

Υπάρχει και το πρόβλημα της ελληνικής γλώσσας. Τα παιδιά που μπαίνουν καμιά φορά δεν ξέρουν την ελληνική γλώσσα γιατί στο σπίτι άλλο μιλάνε και όταν μπαίνουν εκεί κλάμα πολύ κλπ. είναι ένα πρόβλημα. Καμιά φορά μπορεί να σου πούνε, αφού το παιδί σου δεν μιλάει ελληνικά δεν το παίρνουμε, ενώ το παιδί μπορεί να προσαρμόζεται πάρα πολύ εύκολα και να μάθει. Υπάρχει και ο ρατσισμός μέσα στο νηπιαγωγείο από άλλα παιδιά. Αυτό κυρίως είναι από γονείς που λένε ότι αυτό το παιδί είναι διαφορετικό από το δικό σου. Το παιδί δεν ξέρει, απλώς ξέρει ότι το άλλο είναι παιδί, αλλά από το σπίτι έχει πάρει αυτό το δρόμο. Λένε αυτός είναι έτσι, αυτός είναι έτσι.

Μετά, είναι το πρόβλημα της υγείας. Όταν το παιδί είναι μικρό, και

αυτό είναι μέγα πρόβλημα, γιατί αν υπάρχει πρόβλημα ότι ο γονιός δεν δουλεύει, δεν μπορεί να έχει πιστοποιητικό υγείας για το παιδί, τα απαραίτητα. Εγώ λέω ότι αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να πιέσουμε να φύγουν όλα αυτά τα προβλήματα στο Δήμο, να πιέσουμε ώσπου να υπάρχει κάλυψη για όλα τα παιδιά, να μπορούν να μπουν στο νηπιαγωγείο στην περιοχή που μένουν. Να υπάρχει διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας από το νηπιαγωγείο, να υπάρχει δάσκαλος. Να μπορεί μέσα στο νηπιαγωγείο να αρχίσουν να μάθουν το πρόβλημα της διαφορετικότητας. Δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι πρέπει να υπάρχει διάκριση. Να μπορεί να μάθουν από το νηπιαγωγείο.

Στο δημοτικό συνεχίζουν αυτά τα προβλήματα. Πάλι το πρόβλημα της άδειας παραμονής, το πρόβλημα με τις απουσίες. Αν κάποιος δεν έχει άδεια παραμονής...

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Συγγνώμη που παρεμβαίνω, νομίζω ότι ξεφεύγουμε λίγο από το κύριο θέμα. Λέμε για τα δικαιώματα της δεύτερης γενιάς. Και κυρίως για το θέμα της νομιμότητας.

KINGORI CHARLES: Εγώ μιλάω για την παιδεία μόνο. Τα προβλήματα και τις προτάσεις. Άμα είναι έτσι σταματάω.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Συγγνώμη κιόλας, αν υπάρχει κάποια πρόταση σχετικά με τη νομιμότητα και τα πολύ βασικά, της ιθαγένειας. Γιατί της παιδείας είναι πιο γενικό το θέμα. Αν θέλετε πείτε τα πιο συνοπτικά.

KINGORI CHARLES: Είναι το εξής: εδώ πρέπει να βγάλουμε όλα τα προβλήματα. Το πρόβλημα της άδειας παραμονής παραμένει και το ξέρουμε.

ΑΝΤΛΑ ΣΑΣΑΤΗ: Απλά επειδή εμείς είπαμε εξ αρχής, κάποιος έθεσε το θέμα της ιθαγένειας, ίσως να πάμε περισσότερο προς τα εκεί. Συμφωνώ ότι ναι, υπάρχει πρόβλημα στο κομμάτι της παιδείας, αλλά μία πρόταση

συνοπτικά θα μπορούσε να είναι να γίνουν κάποια τμήματα υποδοχής των παιδιών που δεν γνωρίζουν τη γλώσσα, με μαθήματα ελληνικών. Αυτό είναι μία πρόταση. Οπότε, μπορούμε να κρατήσουμε αυτό που είπατε, και να συνεχίσουμε στις τοποθετήσεις, γιατί δεν έχουμε πολύ χρόνο και δυστυχώς είναι μία από τις λίγες φορές που μπορούμε και βρισκόμαστε όλοι μαζί και μπορούμε να τα συζητάμε αυτά.

KINGORI CHARLES: Εγώ επειδή ήθελα να μιλήσω για την παιδεία γενικά, τα προβλήματα μέσα στην παιδεία, τώρα πήγαμε στο πρόβλημα του πιστοποιητικού γεννήσεως με προορισμό ιθαγένεια, υπηκοότητα, άλλο θέμα είναι αυτό. Όλα αυτά τα θέματα είναι ένα σύμπλεγμα, μη νομίζουμε ότι είναι μεμονωμένα. Απλώς εγώ ήθελα να επικεντρώσω την προσοχή μου μόνο στην παιδεία, άλλος μπορεί να πει κάτι άλλο. Αλλά καλύτερα να σταματήσω, για να μπορέσουν όλοι να μιλήσουν.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Εντάξει, ευχαριστούμε πάρα πολύ.

ΟΛΑΤΟΥΝΤΕ ΤΟΜΙ: Λέγομαι Τόμι Ολανούντε Νιγηριανός, από τη Νιγηριανή Κοινότητα. Πραγματικά χαίρομαι που βλέπω τα παιδιά εδώ. Είναι ένα βήμα. Το λέω αυτό διότι είχε γίνει ένα θέμα με τους Αφολάνια στις αρχές του 2000, σε διπλωματικό επίπεδο. Δηλαδή, αυτά που μου λέει ο Μανώλης, μου θυμίζει δεκαετία του '80, του '90 εδώ, ήμουν εγώ, όταν σπούδαζα στο πανεπιστήμιο και επειδή είχες πρόβλημα με την άδεια παραμονής, έχω τελειώσει το πανεπιστήμιο, απέλαση ή διωγμός από τη χώρα. Πάνω-κάτω δεν βλέπω καμία διαφοροποίηση. Εδώ μιλάμε για παιδιά που έχουν γεννηθεί εδώ.

Η Ελλάδα, εάν κάνω λάθος ας με διορθώσει κάποιος, γιατί δεν τα ξέρουμε όλα, αν δεν είναι το μοναδικό κράτος στα κράτη –μέλη τα 27 της Ευρώπης, είναι το μοναδικό κρατίδιο που συνδέει την κτήση της ιθαγένειας, πέραν της πολιτογράφησης, με το αίμα. Εάν κάνω λάθος, ας με διορθώσει

κάποιος εδώ. Ξεπερνάμε τελικώς και λέμε, ίσως αυτό το πράγμα που γίνεται με τα παιδιά της δεύτερης γενιάς, είναι κατευθυνόμενο; Κάποιοι το σκεφτήκανε. Και πραγματικά, χάρηκα που άκουσα το Μανώλη να μιλά για blogs, να μιλά για ενημέρωση, να μιλά για συγκέντρωση έως εκπροσώπηση. Είναι σημαντικό αυτό, έστω έγινε βήμα.

Του Μανώλη την περίπτωση τη θυμάμαι από το 2001, που έγιναν σας λέω διπλωματικές προσπάθειες, που τελικά βγήκαν άκαρπες. Άρα τελικώς, συμφωνώ με όλα όσα είπε ο κύριος, αλλά μήπως πρέπει να στηρίξουμε – είναι και πρόταση – τα παιδιά αυτά, να εκπροσωπήσουν τον εαυτό τους; Γιατί οι προηγούμενες προσπάθειες βγήκαν άκαρπες. Γιατί όταν ο πατέρας του, ο πατέρας μου, δεν έχει το βασικό, εγώ ξέρω ανθρώπους που είναι 30 χρόνια στην Ελλάδα, δεν μπορούν να το αποδείξουν, το καταλαβαίνουμε αυτό; Ουσιώδες! Δεν μπορούν να το αποδείξουν. Θα βγει αυτός ο πατέρας, ο οποίος πατέρας από ποιο κράτος βγήκε, από ποιες συνθήκες, έφτασε στην Ελλάδα, να πάει να βγει μπροστά στη Βουλή και να φωνάζει «το παιδί μου, το παιδί μου!». Δεν είναι απλό πράγμα! Έχει υποχρεώσεις, αυτό το παιδί πρέπει να το θρέψει. Πώς θα γίνει; Στη φυλακή;

Εδώ έχεις άδεια παραμονής και σε πάνε μέσα, στη σκίζουμε μπροστά. Αυτό στη δεκαετία του '90 το είδα, αστυνομικούς να σκίζουν διαβατήρια. Δεν άλλαξε τίποτα παιδιά, πρέπει να το πάρουμε χαμπάρι αυτό. Δεν άλλαξε τίποτα! Ουσιαστικά θεσμοποιήθηκε αυτό. Επομένως, ό,τι και να λέμε εδώ, είναι όλα πολύ σημαντικά, έστω από τη σκοπιά που το βλέπει ο καθένας, η ουσία είναι ότι πρέπει να πάρουμε δραστικές αποφάσεις, έτσι ώστε τα παιδιά αυτά να πάνε να εκπροσωπήσουν οι ίδιοι τον εαυτό τους, να βοηθήσουμε, να τους στηρίξουμε, να δώσουμε ό,τι και να ζητήσουν –εντός εισαγωγικών – έτσι ώστε αυτό το πράγμα να εξαλειφθεί.

Φτάνει πια! Φτάνει πια! Φτάνει πια! Πρέπει να δοθεί τέλος! Ποιος θα δώσει όμως τέλος; Αυτοί! Γιατί είναι νέοι, αντιμετωπίζουν αυτοί τα προβλήματα, τα έχουνε ζήσει. Εγώ έκανα τεχνικό λύκειο, δεν μπορώ να μιλάω σαν τα παιδιά, δεν έχω γεννηθεί εδώ, αλλά καταλαβαίνω τι τραβάνε, τα βλέπω. Δεν ξέρουν τα παιδιά, το ρωτάω, τον έχω ρωτήσει, δεν ξέρω αν έχεις πάει Νιγηρία από τότε. Δεν ξέρει. Άρα, για τι πράγμα μιλάμε; Αφαίρεση του ουσιώδους δικαιώματος του ανθρώπου. Αυτό είναι! Το αντιλαμβανόμαστε αυτό;

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ευχαριστούμε. Και ένα πράγμα θέλω να προσθέσω κι εγώ, απ' όσα έχω ακούσει μέχρι τώρα, ένα πράγμα που λείπει είναι η ενημέρωση της δεύτερης γενιάς. Γιατί αυτό νομίζω πρέπει να σκεφτόμαστε τώρα, όπως είμαστε εδώ, να βρούμε τι πρέπει να κάνουμε. Γιατί όπως είπε και ο Τόμπι, μη περιμένουμε πολλά από τους γονείς, γιατί είναι άγνωστο, έχουμε γονείς που δεν καταλαβαίνουν, δεν ξέρουν, ακούνε μόνο όταν λέει κάποιος σήμερα πρέπει να πάει στο Δήμο να πάρει χαρτί, δεν ξέρουν τίποτα και ας μείνανε 20 χρόνια και πάνω εδώ. Δεν είναι καθόλου ενημερωμένοι και δεν ξέρουν ούτε το νόμο πώς πάει, τι γίνεται, τι λέει και τι είναι. Πώς θα μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά;

Νομίζω ότι τώρα, όπως είπαμε, τα παιδιά μεγαλώνουν εδώ. Εγώ έχω δύο, η μικρή είναι 11 χρονών. Τώρα των περισσότερων μεταναστών τα παιδιά είναι πάνω από 10 και έχουμε πολλά παιδιά. Αν αυτά τα παιδιά μπορούν να οργανωθούν, νομίζω μόνα τους πρέπει, γιατί αυτό είναι το θέμα, εμείς οι γονείς θα είμαστε πίσω τους, αλλά μόνα τους πρέπει, γιατί αυτά πονάνε, αυτά ξέρουνε τι είναι. Εμείς τα λέμε, δεν το νιώθουμε.

Μία φίλη μου έχει 13 χρονών παιδί, προχθές με πήρε τηλέφωνο και λέει το έπιασε η Αστυνομία κοριτσάκι 13 χρονών, πρέπει να το σταματήσει η

αστυνομία στο δρόμο και της ζητάει χαρτί; Χαρτί που δεν δίνουν στα παιδιά. Γιατί ζητάει χαρτί από τα παιδιά στο δρόμο, να πάει στη δουλειά της; Γιατί; Να την απελάσουν πού; Πουθενά. Γιατί το παιδί από την ώρα που γεννήθηκε δεν έχει πάει ποτέ. Αφού οι γονείς δεν έχουν χαρτί. Δίνουν άδεια παραμονής όποτε θέλουν, θα κρατήσει η βεβαίωση όλο το χρόνο και πληρώνει για δύο χρόνια. Ούτε έξι μήνες δεν θα έχει την άδεια παραμονής του στο χέρι. Και πώς μπορείς να σκεφτείς να πάει το παιδί, να γνωρίσει την πατρίδα των γονιών, που αυτό θέλει εδώ το κράτος, να βάζουμε μέσα τα παιδιά μας, να είσαι από εκεί που είναι οι γονείς. Θέλουμε κι εμείς σαν γονείς, αλλά δεν μας αφήνουν. Μας κρατάνε, δεν θα μας αφήσουν ελεύθερους, να μπορέσουμε να μεγαλώσουμε τα παιδιά και να ξέρουνε ότι έχουν δύο επιλογές. Δεν μπορούνε, αν αυτός μέχρι 26 χρονών δεν πάει στη Νιγηρία, τι θέλει να μου πει; Θα αγαπάει την Νιγηρία πιο πολύ από την Ελλάδα; Όχι βέβαια, εδώ είναι η πατρίδα του, έτσι το θεωρεί.

Ευχαριστώ.

KINGORI CHARLES: Να κάνω μία παρατήρηση. Επειδή μιλάμε κάπως και προσπαθούμε να ξεχωρίσουμε τα προβλήματα της δεύτερης γενιάς από την πρώτη, εγώ νομίζω ότι ναι μεν έχουν ειδικά προβλήματα, δεν παύουν όμως να είναι συνδεδεμένα με τα προβλήματά μας, γιατί από μας κουβαλάνε αυτά τα προβλήματα.

M.ΑΦΟΛΑΝΙΟ: Αυτό είναι το θέμα όμως, ότι δεν πρέπει να θεωρήσει το παιδί μετανάστης αυτό, ότι είναι σ' αυτή την κατηγορία.

KINGORI CHARLES: Και κάτι άλλο. Επειδή μιλάμε πολύ γενικά όλοι μας και θέλουμε να επικεντρώσουμε το νου μας στη δεύτερη γενιά, ας καταγράψουμε τι είναι αυτά τα προβλήματα, 1, 2, 3, 4, τι είναι τα προβλήματα. Γιατί όλοι μας κατά κάποιο τρόπο το ξέρουμε. Και μετά, μόλις

το κάνουμε αυτό, λέμε τι προτείνουμε. Αυτό εγώ θέλω, άμα λέμε ότι αυτό έχει γίνει, ξέρουμε, κι εγώ μπορώ να πω πολλά.

EL KOUDIA AHMED: Έχουμε ακούσει πολλά και αρκετά και νομίζω ότι εδώ που ζούμε στην Ελλάδα, τα παιδιά είπανε τα προβλήματα και όπως είπαμε εδώ τόσα χρόνια και δεν έχει γίνει τίποτα. Τότε θα αργήσουν να ενωθούν αυτά τα παιδιά και να εκπροσωπούν τη δεύτερη γενιά εδώ στην Ελλάδα. Εγώ νομίζω ότι τα προβλήματα όλοι τα ξέρουμε, αλλά πρέπει να κάνουμε κάποιες προτάσεις γι' αυτά που έχουμε τώρα, τους νόμους που έχουμε τώρα.

Το πρώτο πράγμα και η μόνη λύση για τα παιδιά που όπως έχω καταλάβει γεννιούνται εδώ, πρέπει να έχουν την ελληνική υπηκοότητα, να είναι υπήκοοι της Ελλάδας. Δεύτερον, στα παιδιά που ζουν στη χώρα τους ή οι γονείς ζουν εδώ, κατά προτίμηση πρέπει αυτά τα παιδιά να τα φέρνουν οι γονείς εδώ. Στα θέματα της άδειας παραμονής τους ζητάνε πολλά πράγματα, δηλώσεις και να μη πω τα ποσά κλπ. μάλλον η λύση είναι αυτά τα παιδιά που ζουν εδώ να έχουν ιθαγένεια για πάντα και αυτά που έρχονται τουλάχιστον να έχουν αόριστο χρόνο, δηλαδή μεγάλης διάρκειας άδεια παραμονής. Και νομίζω με αυτό μπορούμε να βρούμε λύσεις για πολλά πράγματα, να μπορέσουν να δουλέψουν τα παιδιά, να φωνάζουν, να έχουν δικαίωμα να διαμαρτύρονται στους υπεύθυνους. Και νομίζω ότι είναι μία πρόταση που μπορεί να γίνει δεκτή από όλους σας. Ευχαριστώ.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Όταν στην Ευρώπη άρχισε η ίδρυση του κράτους-έθνους, στην αρχή δεν ψήφιζαν όλοι, είχαν δικαιώματα μόνο κάποιοι που ήταν στις πόλεις. Θα περάσουν τα χρόνια, οι γυναίκες στην Ελλάδα άρχισαν να ψηφίζουν το '50, μετά από πολλά χρόνια πήραν δικαιώματα και μετά από κάποιους αγώνες. Τώρα είμαστε στη σειρά των μεταναστών στην Ελλάδα,

που κάποια στιγμή μετά από χρόνια πρέπει να έχουν το δικαίωμα της υπηκοότητας, γιατί έτσι είναι σε ένα κράτος δικαίου. Σημαίνει ότι όσοι αποδεχόμαστε τους νόμους αυτής της κοινωνίας, είμαστε πολίτες αυτής της κοινωνίας. Και για τα παιδιά, δυο φορές ακόμα για όσους έχουν γεννηθεί εδώ.

Η κυβέρνηση, όταν μιλάμε για τα δικαιώματα των παιδιών, λέει «ας πάρουν την υπηκοότητα οι γονείς και μετά θα την πάρουν τα παιδιά». Η διαδικασία όμως, έτσι όπως την έχουν κάνει, οι ομογενείς που είναι ελληνικής καταγωγής θα τελειώσει η διαδικασία τους κάπου το 2040 ή το 2100, για τους μετανάστες θα είμαστε στο matrix όταν θα πούμε για την υπηκοότητα. Οπότε, πρέπει να πειστεί η κυβέρνηση και νομίζω αυτό είναι το πράγμα που πρέπει να βγει από δω σαν αίτημα και σαν απόφαση του Φόρουμ Μεταναστών και όλων των κοινοτήτων των μεταναστών. Ότι για τα παιδιά δεν ζητάμε τίποτα λιγότερο από την υπηκοότητα, ιθαγένεια, πολιτικά δικαιώματα και όλα. Αυτό πρέπει να βγει ξεκάθαρα από το Φόρουμ, να είναι η πάγια θέση και μετά το τι θα κάνει η κυβέρνηση είναι δική της δουλειά. Εγώ λέω για τα παιδιά να μη ζητηθεί καν η λέξη άδεια παραμονής πρέπει να βγει, ιθαγένεια ή υπηκοότητα.

Θέλω να πω κάτι για τον όρο δεύτερη γενιά. Κακώς χρησιμοποιούμε τον όρο, το ξαναείπα χθες σε μία άλλη συζήτηση. Δεύτερη γενιά είναι – θα ξαναπώ το παράδειγμα – η Ιταλία είχε τρεις γενιές μεταναστών στη Γαλλία, το 1910, το 1930, το 1950, αυτή είναι η δεύτερη γενιά, αυτοί που πήγαν το 1930. Τα παιδιά των μεταναστών που γεννήθηκαν εδώ, δεν είναι μετανάστες και ο όρος δεύτερη γενιά μεταναστών, τους εισάγει σε ένα καθεστώς και στη γλώσσα, μετανάστη. Ενώ δεν είναι μετανάστες. Και αυτό δεν πρέπει να το αποδέχονται ούτε τα παιδιά, ούτε εμείς οι υπόλοιποι, είμαστε παιδιά μεταναστών, ναι μεν, αλλά είμαστε πολίτες αυτής της χώρας.

Παλιότερα στην Ελλάδα λέγανε πολλοί τη λέξη αλλοδαποί, τώρα λένε μετανάστες, το μετανάστης είναι πιο θετικός όρος. Και στα παιδιά πρέπει να περάσουμε το σύνθημα εμείς στην ελληνική κοινωνία, ότι είναι παιδιά των μεταναστών και όχι μετανάστες δεύτερης γενιάς.

Θα διαφωνήσω ότι δεν έχει γίνει τίποτα μέχρι τώρα, γιατί η καμπάνια που ξεκίνησε έχει κάνει κάποια πράγματα ενημερωτικά, ενημερωθήκαμε πάρα πολύ και είχε θετικά βήματα και είναι και κάτι που βλέπεις μία θετική ανταπόκριση από τον κόσμο. Ενώ όταν λες στο μέσο Έλληνα για την υπηκοότητα του μετανάστη που έχει έρθει, θα σου πει «τώρα αυτός δεν ξέρει καλά ελληνικά, πώς θα αποφασίσει αυτός για το ποιος θα είναι υπουργός», για τα παιδιά όμως λέει κι αυτός ότι τα παιδιά τα ξέρουν μια χαρά, έχουν φίλους, δεν υπάρχει θέμα, οπότε υπάρχει μία θετική ανταπόκριση στην κοινωνία. Και νομίζω ότι και η κυβέρνηση δεν έχει επιλογές σ' αυτό το θέμα.

Αυτό που προσπαθούμε εμείς τώρα, είναι να το κάνουμε πιο νωρίς, αντί να γίνει το 2020 να γίνει το 2008, να γίνει το 2010, αλλιώς δεν έχει λύση, πρέπει να δώσει υπηκοότητα και όλα τα δικαιώματα.

Επί της δουλειάς που έχει γίνει με την κούνια, ήθελα να μας πείτε λίγο τι έγινε με τις υπογραφές, γιατί ήταν να πάμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Να σας πω για τη Θεσσαλονίκη τι κάναμε, μετά που πήραμε την ενημέρωση από την καμπάνια για την κούνια. Μαζέψαμε υπογραφές στο αντιρατσιστικό φεστιβάλ, μαζεύτηκαν αρκετές υπογραφές και κάναμε κάποιες κινητοποιήσεις προς τους συλλόγους, προς τους Δήμους και προς τους επαγγελματικούς συλλόγους για ψηφίσματα. Από τους Δήμους ανταποκρίθηκαν μόνο κανα δυο και ο Δήμος Συκεών πιο ενεργά, ο οποίος έθεσε το θέμα και στην Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων, όπου με παρέμβαση της Ν.Δ. του Υπουργού, γιατί θα

λέγανε και οι Δήμαρχοι της Ν.Δ. να στην ΚΕΔΚΕ για να πάρουν τα παιδιά τελικά, το αφήσανε με ένα ψήφισμα 14-17.

Επίσης, ο σύλλογός μου, επειδή είμαι Μηχανολόγος – Μηχανικός, επειδή τους πίεσα εγώ, τους παρουσίασα το πρόβλημα, πήρα ψήφισμα ότι ναι, συμφωνούμε να πάρουν τα παιδιά των μεταναστών αυτό.

Αυτά γενικά, και πάνω σ' αυτό βασίζονται και οι προτάσεις που έχω. Την πρώτη την είπαν ήδη τα παιδιά, για την ενεργοποίηση των παιδιών που είναι τώρα στα σχολεία, να γίνει κάποιος σύλλογος ή κάτι, και να περάσει. Αυτό θα μπορούσε να είχε περάσει και σαν σύνθημα των καταλήψεων. Δηλαδή, είναι τώρα οι καταλήψεις και έχουν 3-4 θέματα, το ένα θα μπορούσε να είναι «υπηκοότητα στους φίλους μας», θα μπορούσε να είχε περάσει αυτό. Γιατί με τα παιδιά που συζητάμε, που είναι νέοι, αγαπάνε τους φίλους τους, τους φαίνεται και αυτών περίεργο που έχουν μεγαλώσει με κάποιος και αυτός θα έχει χαρτιά που είναι Έλληνας, ενώ ο άλλος δεν θα έχει και θα έχει προβλήματα, ενώ ζουν μαζί.

Οπότε, πρέπει να καταφέρουμε να πάρουμε και ένα ψήφισμα από τα παιδιά, από τα 15μελή στα σχολεία, στα λύκεια και στα γυμνάσια, μπορεί να βγει μία απόφαση από τα ίδια τα παιδιά, υπηκοότητα στους φίλους μας.

Άγνοια στην κοινωνία υπάρχει σε πολλά θέματα, οπότε και εκεί μία συνεχή προσπάθεια. Δεν ξέρω αν κάποιος από τα παιδιά που ασχολείται πολύ με το internet, θα μπορούσε στο site της κούνιας να το αναλάβει ώστε να γίνει λίγο πιο ενεργό, γιατί είναι λίγο στατικό το site, μπαίνουν κάποια πράγματα εκεί, θα μπορούσε να έχει φόρουμ συζητήσεων, θα μπορούσαν να μπαίνουν εκεί απευθείας καταγγελίες, έγινε αυτό, δόθηκε μετά αυτή η λύση.

Τα ψηφίσματα συλλόγων, ο,τιδήποτε, επαγγελματικοί σύλλογοι, φοιτητικοί σύλλογοι, όλα αυτά, να μαζεύονται τα ψηφίσματα και να

ανεβαίνουν στο site, να τα βλέπουμε ώστε να παίρνουμε θάρρος κι εμείς, να τα βλέπει και μια πόλη στα Γιάννενα, να βγάλει κι αυτός ψήφισμα. Και οι καταγγελίες των περιστατικών να ανεβαίνουν κι αυτά στο site.

Δεν ξέρω αν τα παιδιά μπορούν να αναλάβουν να μας κάνουν μία εισήγηση σαν δεύτερη γενιά και να διακινηθεί στις 18 που είναι η επόμενη συζήτηση, μία εισήγηση συμμαζεμένη όμως, με τα προβλήματα έτσι όπως τα βλέπετε, και να το παρουσιάσουν στο φόρουμ ως δεύτερη γενιά. Δηλαδή, αυτά που είπατε ότι κάποια προβλήματα δεν τα ξέρουμε καλά, νομίζω ξέρουμε πολλά αλλά κάποιες επιμέρους περιπτώσεις, π.χ. για το ΤΕΙ, αυτά να γραφτούν κάπως αναλυτικά σε ένα δισέλιδο, τρισέλιδο κείμενο και να το κυκλοφορήσουμε και στην κοινωνία και αν μπορούμε να ενεργοποιήσουμε τα αδέρφια μας τα μικρά, ώστε στο μαθητικό κόσμο, στο σχολείο, να κυκλοφορήσει το έντυπο.

Στη Θεσσαλονίκη έχω κάνει κάποιες επαφές με κάποιους μαθητές που ασχολούνται λίγο, είναι ενεργοί στις καταλήψεις, για να προωθήσουν λίγο το ζήτημα μεταξύ τους, οπότε καλό είναι να γίνει κι αυτό.

Μόνο το βασικό, θα το ξαναπώ αυτό που είπα στην αρχή, η πάγια θέση του Φόρουμ πρέπει να είναι υπηκοότητα και πρέπει να το δηλώσουμε αυτό. Δεν νοείται, επειδή λέμε ότι είναι πολύ δύσκολο, να σταματήσουμε στο πιστοποιητικό γέννησης. Και εγώ λέω ότι δεν πρέπει να σταματήσουμε στο να ζητάμε το πιστοποιητικό γέννησης απλά, αυτή είναι και η συμβουλή κάποιων Ελλήνων νομικών ειδικών, ότι επειδή είναι πολύ δύσκολο να παρθεί η υπηκοότητα, ας ζητήσουμε κάτι λιγότερο, μία αόριστη άδεια ή κάτι τέτοιο, εγώ λέω να ζητήσουμε το αόριστο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Αυτό που είπε τώρα για το πιστοποιητικό, εμείς έχουμε προχωρήσει με την κούνια για να ζητάμε ιθαγένεια, γιατί το πιστοποιητικό

γέννησης μας έχουν πει από το Συνήγορο του Πολίτη, θα μπορούμε με απλό χαρτί να το δώσουν στα παιδιά, να θεωρείται σαν πιστοποιητικό γέννησης που δεν θα έχουν κανένα δικαίωμα. Γι' αυτό να προχωρήσουμε και ζητάμε τώρα ιθαγένεια.

Α.ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ: Σπυροπούλου Ασπασία από το Δίκτυο Γενικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών Βόλου. Δυο πράγματα. Απ' όλο αυτό βγαίνει προφανώς αυτό που τόνισαν και τα παιδιά, ότι χωρίς τη συμμετοχή τη δική σας, την πιο ενεργή συμμετοχή και των παιδιών που ανήκουν στη δεύτερη γενιά, αλλά και όλων των μεταναστών και των κοινοτήτων, τα πράγματα έτσι δεν γίνονται. Και συμμετοχή σημαίνει και διεκδίκηση πολιτικών δικαιωμάτων, δηλαδή όλο αυτό που ζητάτε, υπηκοότητα, όλα αυτά σημαίνουν πράγματα που όταν τα διεκδικήσεις μετά μπορείς να διεκδικήσεις και τα υπόλοιπα.

Εγώ προέρχομαι από τον εκπαιδευτικό χώρο και άκουσα πολλά πράγματα από τα παιδιά, για να μούμε και σ' αυτό που λέει ότι τα παιδιά που γεννήθηκαν εδώ έχουν άλλα προβλήματα, τα παιδιά που ενηλικιώνονται εδώ νομίζανε ότι έχουν άλλα προβλήματα, αλλά τελικά φτάνουν να έχουν τα ίδια προβλήματα με τα παιδιά που γεννήθηκαν εδώ και που αυτονόητα θα έπρεπε να είχαν ίσως λιγότερα. Χωρίς τη διεκδίκηση ισοτιμίας στο ελληνικό σχολείο, και τι σημαίνει ισοτιμία: όσο παράξενο και να ακουστεί, σημαίνει ακόμα και διεκδίκηση του να μαθαίνουν τα παιδιά τη μητρική τους γλώσσα.

Λένε τα παιδιά ότι αισθανόμαστε Έλληνες. Είναι πάρα πολύ ωραίο έτσι όπως ακούγεται, αλλά όταν στην πορεία γεννιέσαι εδώ, φτάνεις 20, 26, 18 χρονών και ξαφνικά συνειδητοποιείς ότι η ελληνική πραγματικότητα την οποία έχεις βιώσει όλα αυτά τα χρόνια, σε ματαιώνει καθημερινά, σπουδάζεις, δεν μπορείς να εξασκήσεις το επάγγελμα ή δεν μπορείς να μπεις στο δημόσιο

γιατί δεν συμπληρώνεις τα τυπικά προσόντα και όλα αυτά, φαντάζομαι ότι η ταυτότητα που μέσα σου έχεις πλάσει όλα αυτά τα χρόνια, ότι είμαι Έλληνας, ματαιώνεται.

Αν γυρίσεις πίσω σου βλέπεις ότι δεν έχεις τις ρίζες σου, δεν θυμάσαι ή δεν έχεις μάθει ποτέ τη μητρική σου γλώσσα, ή κανείς δεν σε έχει δέσει και με όλο αυτό και νιώθεις ξαφνικά όλο το σύστημα σου να καταρρέει. Θα έπρεπε λοιπόν και διεκδίκηση μέσα από όλα αυτά τα πράγματα, ισοτιμία στο ελληνικό σχολείο. Να υπάρχει η δυνατότητα σε παιδιά να μαθαίνουν και τη δική τους γλώσσα, να έχουν πρόσβαση στα πιο δικά τους πράγματα ίσως.

Αυτό, γιατί με τα άλλα συμφωνώ και έτσι κι αλλιώς έχουν ειπωθεί.

KAYU LIGOPORA: Λέγομαι Καγιού, έτυχε χθες να είμαι και εγώ χθες Συντονιστής εδώ και γνωρίζω ότι πολλές φορές είναι πολύ εύκολο κάθε ένας να εκφράσει τα περιστατικά που έγιναν και μετά δεν έχουμε συγκεκριμένη πρόταση. Αυτό που χρειάζεται εδώ, όπως είπαν ορισμένοι, πρέπει να έχουμε κάποιες συγκεκριμένες προτάσεις. Να προσπαθήσουμε να αποφύγουμε τις πολλές λεπτομέρειες στα περιστατικά που έγιναν. Πρώτα αυτό ήθελα να πω.

Μπαίνοντας στο θέμα που ξεκινήσαμε, εγώ θα πω για την ιθαγένεια, είχα εγώ λίγο διαφορετική άποψη πάνω σ' αυτό το θέμα. Αλλά απ' αυτά που έχω ακούσει, και εγώ θα έχω μία πρόταση, που θα την πω σε λίγο, αλλά πρέπει να πω κάτι. Συνήθως, όταν λέμε εμείς οι μετανάστες ότι θέλουμε τα παιδιά μας να έχουν ιθαγένεια, πολύ εύκολα το λέμε αυτό, αλλά από την άλλη πλευρά, αυτοί οι άλλοι που έπρεπε να μας δώσουν το δικαίωμα για την ιθαγένεια, αυτό το ζήτημα δεν μπορεί να υλοποιηθεί, θα μας κρατήσει πάρα πολλά χρόνια.

Τη στιγμή που περιμένουμε τα παιδιά μας να έχουν ιθαγένεια, ψυχολογικά τα παιδιά νιώθουν σαν σκλάβοι, δεν νιώθουν καλά. Άρα λοιπόν,

αντί να φωνάζουμε εμείς ότι τα παιδιά μας να έχουν ιθαγένεια, δικαίωμα να είναι Έλληνες, εμένα η πρότασή μου είναι να ζητήσουμε άδεια παραμονής επί μακρόν. Ναι μεν να έχουμε πάγια θέση ότι κάποια στιγμή θα ζητήσουμε ιθαγένεια, αλλά αυτή τη στιγμή αυτό που θα έπρεπε να κάνουμε, να ζητήσουμε τα παιδιά να έχουν αυτή την άδεια. Ωστε, με το που γεννιέται το παιδί στην Ελλάδα ή γράφεται στο σχολείο ότι είναι μαθητής, κατευθείαν αυτό το παιδί να έχει δικαίωμα για άδεια. Μόνο του θα νιώθει ότι είναι ελεύθερο.

Από κει και πέρα τώρα, μπορούμε εμείς να συνεχίσουμε αυτό τον πόλεμο –αν θα χρειαστεί να τον πω – για την ιθαγένεια. Αυτή είναι η πρότασή μου πάνω στο θέμα της ιθαγένειας.

Έχω μία άλλη γι' αυτά που έχουμε ακούσει από τα παιδιά, πάρα πολύ σημαντικά, αλλά μας λείπει η ενημέρωση. Πολλά που ακούμε εδώ τα έχουμε ξανακούσει, αλλά εμείς ως γονείς εδώ τι προτείνουμε, έτσι ώστε όλοι να ξέρουν ακριβώς τα προβλήματα των παιδιών αυτών; Εγώ θα έλεγα ότι επειδή τα παιδιά δεν έχουν δικαίωμα να δημιουργήσουν σωματείο λόγω της ηλικίας που έχουν, αφού οι περισσότεροι είναι κάτω των 18, μπορούν; Κάτω από 18 σύμφωνα με το νόμο δεν μπορείς. Από 18 και μία μέρα. Θα προχωρήσω στην πρότασή μου.

Εγώ σκέφτηκα ότι δια μέσου του Φόρουμ Μεταναστών, τα παιδιά αυτά έπρεπε να έχουν άμεση σχέση με το Φόρουμ Μεταναστών και από εκεί μπορούν όλα τα προβλήματα που έχουν να προχωρήσουν στους αρμόδιους. Δηλαδή, να μη λέμε τώρα να ξεκινήσουν να έχουν σωματείο, κάτι που δεν μπορούν να έχουν σύμφωνα με το νόμο. Αλλά, εφόσον είστε πάνω από 18 και είστε πάρα πολλά, θα συμφωνήσω με την ιδέα να έχετε το σωματείο αμέσως. Αυτή είναι η πρότασή μου τότε.

ΝΙΚ.ΟΔΥΒΙΤΑΝ: Για την πρώτη πρόταση, στο να ζητήσουμε μία ξεχωριστή άδεια διαμονής για τα παιδιά που έχουν γεννηθεί εδώ, σαν αρχή, συμφωνώ μ' αυτό. Αλλά θεωρώ ότι πάλι μας πάει πίσω αυτό, είναι σαν να τους δίνουμε το δικαίωμα να τρενάρουν ακόμα περισσότερο το θέμα της ιθαγένειας. Είναι σαν να μας βουλώνουν το στόμα. Άδεια διαμονής θέλανε; Άδεια διαμονής θα πάρουνε. Οπότε, δεν θα μας ξαναενοχλήσουν, έως ότου περάσουν πάλι τα χρόνια, περάσουν άλλα 26 χρόνια δικά μου και πω ότι παιδιά, είμαι 50 χρονών, θέλω την ιθαγένεια.

BOUSSAHA DRIS: Λέγομαι Boussaha Dris από τον Μουσουλμανικό Σύνδεσμο Νομού Χανίων. Θα μπω κατευθείαν στο θέμα γιατί άκουσα πολλά, δεν κάνει να ξαναπώ τα ίδια και τα ίδια.

Από τις προτάσεις που άκουσα και συμφωνώ, είναι όπως είπαν και τα παιδιά, αφού υπάρχουν παιδιά που μπορούν να κάνουν ένα σωματείο και να εκφραστεί η δεύτερη γενιά μέσα στο Φόρουμ, και μπορεί όπως είπαν να πάνε μέσα στη Βουλή, αυτό είναι πολύ καλή ιδέα, που έχει γραφτεί σαν πρόταση. Το θέμα πρέπει να συζητηθεί πολιτικά. Εντάξει, εμείς καθόμαστε εδώ και λέμε λεπτομέρειες, το παιδί πάει στο σχολείο κλπ. Αυτά να τα πούμε. Αλλά όταν πάμε μπροστά στους πολιτικούς, γιατί εγώ είχα ευκαιρία να πάω πολλές φορές σε κάποιες συζητήσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών όταν ήταν η Βάσω Παπανδρέου, και δυστυχώς, έρχονται πολλοί Έλληνες που σηκώνονται και μιλάνε, τη γυναίκα μου δεν τη φέρανε, και αρχίζανε κάποιες συζητήσεις που χαλάνε το κλίμα. Όταν πας στους Υπουργούς πρέπει η συζήτηση να είναι πολιτική, να είναι ομαδική. Και έτσι μας βλέπουν ότι δεν είμαστε οργανωμένοι. Από θέμα οργάνωσης αυτό το πράγμα, είναι ένα σωματείο για τη δεύτερη γενιά.

Το δεύτερο θέμα, όπως είπε ο φίλος μου από δω, να ζητάμε τα δικαιώματά μας κομμάτι-κομμάτι. Δώσε μας μία άδεια παραμονής και μετά. Γνωρίζοντας ότι με την άδεια παραμονής, όπως είπαν τα παιδιά, φτάνεις στην ηλικία να δουλεύεις. Είχαμε ένα παιδί δικό μας που πήρε πτυχίο οικονομικών εδώ και ήθελε να γίνει λογιστής. Και ο Σύλλογος των επαγγελματιών απαγορεύει να ανήκει σ' αυτό το επάγγελμα αν δεν είναι Έλληνας. Όταν θα έχει άδεια παραμονής, θα φτάσει να γίνει δικηγόρος, πρέπει να είσαι Έλληνας. Κάποια επαγγέλματα στην Ελλάδα έχουν ένα όριο να μπει μέσα.

Δηλαδή, θα καθυστερήσουμε πάλι. Αυτοί πήγαν σ' αυτό το πρόβλημα, και μεθαύριο θα πάνε οι άλλοι και μπορεί να καθυστερήσει. Καλύτερα να ζητηθεί κατευθείαν, όπως είπαν οι συνάδελφοι, όπως στην Κρήτη για μας έχει γίνει μία προσπάθεια, βγάλαμε ένα κείμενο στα Χανιώτικα Νέα και ψηφίζανε 24 Δήμοι στα Χανιά να. Και το φέρανε στο Υπουργείο Εσωτερικών. Να γίνει αυτό σε όλα τα μέρη της Ελλάδος, να ψηφίζουν οι Σύμβουλοι μέσα στο Δήμο, μπορεί να κινηθεί. Και όταν παίρνεις πιστοποιητικό γεννήσεως, είναι ένα βήμα προς την ιθαγένεια.

Δ.ΜΠΑΡΚΑΣ: Δημήτρης Μπάρκας, είμαι Σύμβουλος στο Εργατικό Κέντρο Αθήνας στη Γραμματεία Μεταναστών. Ως παρατηρητής συμμετέχω κυρίως, παράλληλα συμμετέχω και στο Κυριακάτικο Σχολείο Μεταναστών και είμαι και Υποψήφιος Διδάκτορας στο Πάντειο. Ασχολούμαστε με θέματα ακτιβισμού, πολλαπλές ιδιότητες τέλος πάντων. Και κάνουμε μία έρευνα τώρα σε σχολεία για μετανάστες, κυρίως βέβαια έρευνα με παιδιά από την Αλβανία, από την πρώην Σοβιετική Ένωση και Ελληνάκια, αλλά αυτά είναι ένα περίεργο πακέτο.

Απλά, σαν σχόλιο, δεν ξέρω αν αποτελεί λύση το ζήτημα του ξεχωριστού σωματείου, αυτό πρέπει να το δείτε εσείς, δεν έχω άποψη πάνω

στο ζήτημα. Πιστεύω όμως, ότι ακριβώς επειδή είναι πρόβλημα γενικότερης πολιτικής της κυβέρνησης, δεν είναι απλά ένα μεμονωμένο, ότι αφορά μόνο την ιθαγένεια, νομίζω ότι το καταλαβαίνουμε όλοι αυτό, όντως η Ελλάδα είναι από τις ελάχιστες χώρες στην Ευρώπη που υπάρχει ζήτημα το πώς παίρνεις την ιθαγένεια, πρέπει να είσαι εξ αίματος, πουθενά αλλού ουσιαστικά δεν ισχύει. Όχι ακριβώς εξ αίματος, τέλος πάντων.

Εγώ νομίζω ότι το πρόβλημα δεν είναι ακριβώς της ιθαγένειας, είναι ακριβώς της πολιτικής απέναντι στους μετανάστες και άρα χρειάζεται αυτό το ζήτημα – σαφώς είναι ένα ζήτημα αιχμηρό, το οποίο έχει διείσδυση μέσα στον κόσμο των μεταναστών για να τους κινητοποιήσουμε κλπ. – αλλά νομίζω ότι χρειάζεται να γίνει από κοινού με τους υπόλοιπους μετανάστες και άρα χρειάζεται να γίνει από κοινού με τους υπόλοιπους μετανάστες και άρα με τα υπόλοιπα ζητήματα με τους συλλόγους κλπ.

Αυτό σαν ένα σχόλιο, δεν έχω εντυφήσει στο ζήτημα.

KALENGI MUANGAL: Εγώ είμαι ο Καλένγκ Μουανγκάλ από την Κοινότητα Κονγκολέζων Ελλάδος. Έχετε πει τα πάντα σχεδόν, εγώ έχω κόκαλα μόνο να ασχοληθώ. Πάντως, όλα τα προβλήματα που είπαν τα παιδιά κυρίως, είναι απαράδεκτα αυτά που γίνονται μέχρι τώρα.

Εγώ ήρθα εδώ 22 χρονών, σπούδασα, τώρα είμαι 31, αλλά εσείς παιδιά δικαιούστε πολλά. Αλλά όμως, για να βγάλουμε τα αιτήματα, πρέπει να ξέρουμε πού ζούμε. Ζούμε στην Ελλάδα. Όταν οι άλλες χώρες της Ευρώπης δίνανε ιθαγένεια σε παιδιά που γεννιόντουσαν αμέσως, από το νοσοκομείο, στη Γαλλία π.χ. εδώ δεν γινόταν τέτοια πράγματα. Στη Γαλλία σταμάτησε αυτό το θέμα. Πράγμα δύσκολο εδώ στην Ελλάδα να γεννηθεί ένα παιδί να του δώσουν ιθαγένεια, επειδή δεν το κάνανε πριν, που το κάνανε οι άλλοι.

Εγώ θα συμφωνούσα, όπως είπε ο φίλος μας από την Τανζανία, να ζητήσετε πρώτα το αυτονόητο, να μπορέσετε να ζήσετε. Αυτό, να έχεις το χαρτάκι, να πας όπου θέλεις. Αυτό είναι το βασικό δηλαδή. Επειδή αν λες ιθαγένεια όταν θα γεννηθείς, πράγμα που δεν έχει γίνει τόσα χρόνια μέχρι σήμερα, θα περιμένετε άλλα τόσα χρόνια, που εσείς είστε ήδη 26 χρονών και θα είστε πάλι στον αέρα. Εγώ λέω, εσείς που έχετε πάθει αυτό το πράγμα, επειδή εσείς όπως είπαν όλοι θα πρέπει τώρα να πολεμήσετε για τα δικαιώματά σας και με τη βοήθεια των γονιών σας και εμείς οι άλλοι που ήρθαμε μικροί εδώ και μεγαλώσαμε, να μπορέσουμε οι επόμενοι που θα γεννηθούν να έχουν αυτό που ζητάμε τώρα.

Τώρα που μιλάμε η δεύτερη γενιά πρέπει να έχει το βασικό, το απλό, να μπορεί να έχει κάτι στην τσέπη του. Να μην τον σταματήσουν όπως σταμάτησαν τον αδελφό σου, πράγμα που είναι απαράδεκτο. Το παιδί δεν ξέρει πουθενά αλλού, ξέρει μόνο την Ελλάδα. Τον σταματάνε γιατί δεν έχει το βασικό. Να μη ζητάμε λίγο πιο πάνω, καλό είναι να ζητάμε πιο πάνω, μ' αρέσει να ζητάω πολλά παραπάνω, αλλά για να ζητήσω κάτι πρέπει να ξέρω από ποιον το ζητάω αυτό το πράγμα. Εδώ δεν δίνουν ούτε το απλό, πώς θα ζητήσουμε το αδύνατο; Ας ζητήσουμε το βασικό, το παιδί γεννιέται εδώ, να έχει τουλάχιστον έναν ειδικό τρόπο ζωής. Να έχει ένα χαρτί όπως παντού στον κόσμο, ένα παιδί αν γεννηθεί έχει ένα χαρτί που αναγνωρίζεται ότι το παιδί γεννήθηκε στην τάδε χώρα. Γεννήθηκε στην Ελλάδα. Το παιδί μετά, όταν λέμε ιθαγένεια, μπορούμε να δώσουμε στο παιδί ιθαγένεια από το νοσοκομείο, αλλά μετά στα 18 του χρόνια αρχίζει και σκέπτεται κάτι άλλο.

Για μένα η ιθαγένεια είναι ένα δικαίωμα που το ζητάει κάποιος με τη θέλησή του. Ένα μωρό δεν μπορεί να αποφασίσει. Μπορεί του μωρού να του δώσουμε ελληνική ιθαγένεια και στα 18 του να αρχίσει να ψάχνει για άλλα

πράγματα. Για μένα, ένα παιδί που γεννήθηκε εδώ, να έχει τρόπο να μεγαλώσει, να φτάσει σε κάποια χρόνια, τα οποία χρόνια θα τον βοηθήσουν να ξέρει πού ζει, αν του αρέσουν αυτά που έχει ζήσει και από κει ζητάει ιθαγένεια.

ΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Να γεννηθεί όπως γεννιέται και ένα Ελληνόπουλο, ίσα. Να αναγνωρίζεται ίσα, δεν είναι θέμα επιλογής.

KALENGI MUANGAL: Εδώ τώρα δεν γίνεται αυτό. Τώρα δεν γεννιέται το παιδί ίσα, πώς να ζητήσουμε για το παιδί αυτό κάτι παραπάνω; Ας ζητήσουμε το βασικό, να γεννιέται ίσα, να μεγαλώσει το παιδί ίσα. Μετά, αφού μεγαλώσει και ξέρει τις επιλογές του, να μπορεί να επιλέξει σε ποια χώρα θέλει να ζήσει, στη χώρα των γονιών του ή εδώ που μεγάλωσε; Επειδή τώρα τα παιδιά δεν έχουν το βασικό. Ένας μετανάστης που έρχεται με ένα πλοίο, έχει το βασικό. Αμέσως του δίνουν ένα χαρτί και μπορεί να ταξιδέψει, να πάει όπου θέλει, αλλά εσείς που μεγαλώσατε εδώ δεν μπορείτε να πάτε εκδρομή.

Θα πας κι εσύ στην ουρά με τους άλλους που έχουν κάνει πολλά και διάφορα για να έρθουν στην Ελλάδα, να σου δώσουν ένα χαρτί. Είναι απαράδεκτο αυτό το πράγμα. Για μένα πρέπει να έχετε όταν γεννιέστε το βασικό χαρτί που λέει ότι το παιδί αυτό είναι εδώ. Από κει και πέρα, αν αποφασίσει μετά να πάρει την ιθαγένεια, είναι άλλο πράγμα.

M.AΦΟΛΑΝΙΟ: Είναι το θέμα μετά τι διευθετήσεις θα υπάρχουν όσον αφορά την αγορά εργασίας. Γιατί πάντα υπάρχει αυτό σαν προϋπόθεση, πρέπει να έχεις τα ένσημα, δηλαδή μπαίνεις όπως και να 'χει. Έχοντας και πάλι μία άδεια διαμονής αορίστου χρόνου, πρέπει κάπως να δείχνεις ότι δουλεύεις. Ουσιαστικά δεν έχεις το δικαίωμα να είσαι άνεργος.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Τελειώνουμε 1:15 ακριβώς, να κάνουμε γρήγορα, να ολοκληρώσουμε για να μαζέψουμε τις προτάσεις.

NIK.ODUBITAN: Ένα χαρτί για τα παιδιά που έχουν γεννηθεί και έχουν μεγαλώσει εδώ τόσα χρόνια χωρίς προϋποθέσεις. Γιατί κακά τα ψέματα, οτιδήποτε και να ζητήσουμε, οτιδήποτε και αν δώσουνε, θα το δώσουν με προϋποθέσεις, οι οποίες προϋποθέσεις αυτές είναι εξωφρενικές. Έχουμε πολλά παραδείγματα, δεν θα τα αναλύσουμε τώρα, απλά οι προϋποθέσεις αυτές είναι απαράδεκτες. Αυτό είναι το θέμα, πάντα υπάρχει αυτό το πράγμα, οι προϋποθέσεις του οικονομικού μετανάστη, πρέπει να παρουσιάσεις ότι δουλεύεις, τα παράβολα, τα ένσημα, αυτό είναι το πράγμα. Άμα είναι να γίνει κάτι τέτοιο, να γίνει χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις, γιατί αυτό είναι το μείζον θέμα. Μόλις τελειώνουμε στα 18, μπαίνουμε σ' αυτό το καθεστώς.

KINGORI CHARLES: Να πω κάτι πάνω σ' αυτό που είπες. Επειδή ο φίλος μας από δω είπε ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι της γενικής πολιτικής της κυβέρνησης, θα πρέπει να πιέζουμε κατ' αρχήν ώστε να αλλάξει ο νόμος. Τουλάχιστον να γίνει αυτό που μάλλον γίνεται στην Ιταλία, ότι ναι μεν γεννιέται το παιδί, επειδή εδώ λέμε ότι υπάρχει πρόβλημα τι να ζητήσουμε πρώτο, πιστοποιητικό γεννήσεως ή υπηκοότητα, όταν έχεις όμως πιστοποιητικό γεννήσεως υπάρχουν δικαιώματα.

Και αυτό δεν θέλουν να το δώσουν, γιατί άμα το έχεις, μετά πιο εύκολα ζητάς και υπηκοότητα. Στην Ιταλία τι γίνεται; Παίρνεις πιστοποιητικό και λέει ο νόμος – απ' ό,τι έχω ακούσει – μόλις γίνεις 18 συν μία μέρα, εσύ επιλέγεις. Θέλεις να γίνεις υπήκοος της χώρας αυτής ή όχι; Αυτή είναι μία κατεύθυνση προς την οποία πιστεύω ότι μπορεί να δείξουμε. Επειδή άμα λέμε πάμε για υπηκοότητα, θα μας μπλοκάρουν. Λέμε πιστοποιητικό γεννήσεως, να πείσουμε να αλλάξει ο νόμος και να πει 18 συν ένα έχεις ελεύθερη επιλογή. Θέλεις να γίνεις Έλληνας υπήκοος ή όχι;

KALENGI MUANGAL: Να ξεκαθαρίσω τη θέση μου, εγώ είμαι με τα παιδιά. Απλά να μη ζητάμε κάτι από κάποιον που δεν δίνει ούτε ένα ευρώ, να του ζητήσουμε 1000 ευρώ, αυτό ήθελα να πω. Όταν γεννιέσαι να είσαι εδώ, όχι σαν μετανάστης, ότι γεννήθηκες εδώ. Στα 18 σου χρόνια δεν νομίζω να σου ζητάνε παράβολα, αυτό είναι απαράδεκτο. Στα 18 σου χρόνια να σου ζητήσουν, να έρχεται γράμμα, θέλεις; Αφού λες ναι, είσαι Έλληνας πολίτης, ποιος θα σου ζητήσει πάλι τα παράβολα; Θα είναι ειδικός τρόπος. Όντως έτσι γίνεται, από τις πρώτες μέρες μέχρι τα 18 σου δεν θα ζεις σαν μετανάστης, θα είσαι ένα ειδικό παιδί που έχει γεννηθεί στη χώρα τάδε. Από κει και πέρα εσύ διαλέγεις, δεν θα σου ζητήσει κανένας παράβολο, αφού θα είσαι παιδί ακόμα δεν θα σου ζητήσει κανένας παράβολο, ούτε θα χρειαστεί να δουλέψεις για να αποδείξεις ότι θέλεις να ζεις στην Ελλάδα.

Απλά θα σου ζητήσουν, αφού έζησες τόσα χρόνια, γεννήθηκες εδώ, θέλεις να γίνεις Έλληνας πολίτης; Όταν θα πεις ναι, να βγει αμέσως. Αυτό, μ' αυτά που ζούμε, θα είναι πάλι δύσκολο.

Πάντως, εγώ θα ήθελα στον αγώνα σας να πείτε τα βασικά. Μη ζητάτε πολλά, η Ελλάδα δεν δίνει πολλά τόσο εύκολα. Ζητάτε τα εύκολα για να πιάσετε μετά τα πολλά. Γιατί όταν θα έχεις ειδικό τρόπο να ζεις εδώ όπως θέλεις, πηγαίνεις μετά και ζητάς ιθαγένεια. Θα σου πουν όχι; Και να πουν όχι, αφού ζεις έτσι κι αλλιώς. Αυτό ήθελα να προσθέσω.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Αυτό που συζητάμε τώρα και μπερδεύουμε πολύ, είναι γι' αυτό το χαρτί. Το χαρτί δεν είναι μόνο το πιστοποιητικό γεννήσεως, γιατί αν κοιτάξουμε το νόμο, όπως έχουμε ψάξει, υπάρχει αυτός ο νόμος που λέει μετά τα 18 το παιδί που γεννήθηκε εδώ έχει δικαίωμα να ζητήσει ιθαγένεια, υπήρχε, αλλά ποτέ δεν έχει πραγματοποιηθεί. Έχουμε 26 χρονών εδώ και ακόμα ζητάνε να πάνε να πάρουν άδεια παραμονής, όπως εμείς που ήρθαμε.

Το θέμα που θέλουμε, όπως καταλαβαίνω, που εγώ συμφωνώ, άμα λέμε υπηκοότητα αμέσως θα είναι τα δισέγγονά μας που θα τα έχουν αυτά, να έχουν αόριστο χαρτί, σαν ταυτότητα για τα παιδιά αυτά. Και μετά τα 18 να επιλέξουν όπου θέλουν. Αλλά να μη πάει για άδεια παραμονής. Γιατί άλλες χώρες το αλλάζουν τώρα αυτό και πρέπει να αλλάξει αυτός ο νόμος, γιατί υπήρχε. Έλεγε στα 18 να διαλέξουν, αλλά δεν γίνεται τίποτα, υπήρχε, είναι εδώ.

KINGORI CHARLES: Αν είναι άτυπο αυτό και δεν το λέει ρητά, πως μπορεί κάποιος να πάει στο δικαστήριο και να πας και να πεις αυτός ο νόμος τι λέει; Λέει άλφα, βήτα, γάμα, ναι ή όχι; Γιατί κατά το Σύνταγμα πρέπει να αναγνωρίζεται αυτό το πρόβλημα.

Αν δεν το λέει ρητά και το αφήνει έτσι άτυπο, ό,τι και να πεις, 18 συν ένα δεν λέει τίποτα. Πρέπει αυτόματα, αν το ζητήσει, σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να πιέσουμε, όχι να είναι έτσι.

ABDELWAHEB HAJJI: Συγγνώμη που θα μιλήσω, νομίζω ότι συμφωνούν όλες οι γνώμες με τα παιδιά και έτσι είναι η δημοκρατία, να αφήσουμε τη μιζέρια στη χώρα μας. Εδώ ζούμε στην Ελλάδα που τουλάχιστον οι μετανάστες πρέπει να έχουμε ένα λόγο δημοκρατικό. Συμφωνώ με όλα που έχουν τεθεί στο τραπέζι, αλλά νομίζω ότι τα παιδιά έχουν δίκιο, να κάνουν σύλλογο, δεν είναι κακό αυτό. Αλλά όμως, φτιάξαμε ένα Φόρουμ για να είναι ομπρέλα για όλους τους συλλόγους, να μη δουλεύουμε ο καθένας ξεχωριστά, να έχουμε μία γραμμή, συγκεκριμένους στόχους όλοι μαζί να μιλήσουμε, όπου και αν βρισκόμαστε, στην Κρήτη ή σε άλλες πόλεις.

Πρέπει όμως να καταλάβουμε την πραγματικότητα στην Ελλάδα, ότι όταν πας να ζητήσεις κάτι θα πάρεις το 20%, άρα βάζουμε στόχο την ιθαγένεια και ό,τι παίρνουμε μετά να το παλέψουμε. Δεν είναι μόνο ο

διάλογος. Εμείς σαν μετανάστες να μη λέμε ότι είμαστε γονείς ανίκανοι και ξαφνικά ρίχνουμε το μπαλάκι στα παιδάκια αυτά, τα οποία δεν έχουν την εμπειρία να δουλέψουν και μόνα τους δεν θα καταφέρουν τίποτα.

Άρα, πρέπει να τους στηρίξουμε να κάνουν σύλλογο, βάσει όμως του Φόρουμ Μεταναστών. Δεν πρέπει να λειτουργήσουμε κομμάτια-κομμάτια, αυτό το Φόρουμ είναι για όλες τις κοινότητες, για όλους τους συλλόγους και πρέπει να έχουν οδηγίες και να έχουν και εκπροσώπους, δεν πρέπει να δουλεύουν μόνοι τους. Στο Φόρουμ Μεταναστών να έχουμε έναν που να πει τα προβλήματα μπροστά σε όλο τον κόσμο. Και αυτό είναι βασικό. Δεν πρέπει να ξεφύγουμε, να πούμε ότι φτιάξαμε ένα Φόρουμ αλλά βάζουμε έναν σύλλογο να μιλήσει μόνος του και το Φόρουμ μιλάει μόνο του. Νομίζω ότι ζητάμε την ιθαγένεια και ό,τι γίνεται μετά θα το συζητήσουμε. Δεν έχουμε μόνο το διάλογο, μπορούμε να κάνουμε και επανάσταση, όπως γίνεται παντού. Είναι δικαιώματά μας, πρέπει να τα παλέψουμε με όλα τα μέσα όμως. Δεν είναι μόνο ο διάλογος, φτάσαμε σε έναν τοίχο, σταματάμε και δεν ζητάμε. Μπορούμε να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας, να χρησιμοποιήσουμε και άλλα μέσα. Ευχαριστώ.

ΛΙΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Η δική μου πρόταση από όλα όσα βγήκαν εδώ, είναι ότι βάζουμε ένα σχέδιο δράσης, το οποίο μπορεί να χωρίζεται μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα. Θα συμφωνήσω με τον Τόμπι που είπε ότι αυτό το ζήτημα πλέον είναι SOS, φτάνει πια, θέλει άμεσα λύση. Οπότε, η άμεση λύση είναι, η πρότασή μου είναι από δω βγαίνει ένα κείμενο, επιτρέψτε μου να μιλήσω πρώτα μακροπρόθεσμα, ό,τι κάνετε παιδιά θα είμαστε δίπλα σας και ως Φόρουμ Μεταναστών και ως μετανάστες όλοι και ως γονείς και ως κοινότητες, στην προσπάθεια τη δική σας για συλλόγους, τις προσπάθειες τις

δικές σας για τα blogs στο internet και κάθε τρόπο που εσείς θεωρείτε ότι μπορείτε μόνοι σας να παλέψετε. Γιατί το ένα δεν αναιρεί το άλλο.

Και άμεσα, βγαίνει από αυτό το συνέδριο ένα κείμενο υπογεγραμμένο από το Φόρουμ Μεταναστών, που πλέον έχει θεσμική δύναμη και από όλες τις κοινότητες, που να περιλαμβάνει όλη τη δεύτερη γενιά, όλα τα παιδιά που θεωρούνται δεύτερη γενιά. Για τα παιδιά που γεννιούνται εδώ, να είμαστε σαφείς στο κείμενο, για τα παιδιά που έχουν γεννηθεί και γεννιούνται εδώ, τίποτα λιγότερο από υπηκοότητα. Είτε με τον ένα, είτε με τον άλλο τρόπο, που πολύ σωστά το είπε ο άλλος. Τίποτα λιγότερο, για παιδιά που ήρθαν, η κόρη μου γεννήθηκε στην Αλβανία, ήρθε 1,5 χρονών εδώ. Γι' αυτά τα παιδιά αόριστη άδεια παραμονής.

Οπότε, με αυτό το κείμενο, μία ομάδα από το Φόρουμ Μεταναστών, πρέπει να ζητήσει βήμα στη Βουλή, να πάνε μόνοι τους να το διαβάσουνε. Γιατί πιθανότατα αν το πάμε στη Βουλή να μη το διαβάσουνε, να περάσει πάρα πολύς καιρός για να το ανοίξουνε. Να πάει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας το ίδιο κείμενο, να πάει σε όλα τα ΜΜΕ, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε διεθνείς οργανισμούς, εδώ και τώρα θέλει λύση αυτό το ζήτημα.

Και αυτό που είπε το παιδί, δεν υπάρχει κανένας φόβος. Και εγώ χαίρομαι ότι το Φόρουμ Μεταναστών διαμορφώνεται έτσι όπως διαμορφώνεται. Οι μετανάστες επιτέλους έχουν λόγο και πολιτικό λόγο εννοώ και είναι πολύ σημαντικό ότι μιλάμε όλοι εδώ. Δίπλα με τους φίλους μας τους Έλληνες, γιατί μπορεί να έχουμε νομική υποστήριξη απ' αυτούς και πρέπει να το απαιτούμε. Τίποτα λιγότερο, εδώ και τώρα. Και παράλληλα με την εκστρατεία που ήδη έχει ξεκινήσει.

Ευχαριστώ.

KALENGI MUANGAL: Η ιδέα θα είναι παράλληλη με το φίλο μας από τη Θεσσαλονίκη. Αυτό που ξέρω είναι ότι υπάρχει ένα τμήμα στη Βουλή, των νέων που πάνε εκεί από τα διάφορα σχολεία, έτσι δεν είναι; υπάρχει η Βουλή των Νέων. Όπως είπες εσύ, αντί να το βάζουν στις καταλήψεις, άσε τις καταλήψεις που πια δεν έχουν πολιτική στήριξη, από εκείνο το τμήμα των Εφήβων στη Βουλή, να βγει ένα κείμενο το οποίο τα παιδιά, αφού θα έχετε μιλήσει στα διάφορα σχολεία, να βγει ένα κείμενο να το διαβάσει ένα παιδί της δεύτερης γενιάς στη Βουλή, έχω δει παιδιά μεταναστών στα σχολεία να διαβάζουν κάτι κείμενα περί σημαίας, όταν ήταν το πρόβλημα της σημαίας. Εγώ θα έλεγα στα παιδιά, αφού θα πάτε στα σχολεία να μιλάτε, να βρείτε τρόπους να μιλήσετε με τα παιδιά στη Βουλή.

ΛΙΑΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Στη Βουλή να βάλουμε μπροστά αυτά τα παιδιά, να πάνε να το διαβάσουν μόνοι τους με ομάδα.

BOUSSAHA DRIS: Έτσι που μιλάμε για το θέμα και είπαμε ότι είναι SOS και χρειάζεται λύσεις άμεσες, θα σας πω ότι σε λίγο θα ακουστεί να υπάρχουν δύο σύλλογοι για τη δεύτερη γενιά. Ο πρώτος σύλλογος είναι τα παιδιά που περνάνε τα 18 χρόνια και εμείς μόλις θα πάμε στην Κρήτη θα δουλέψουμε να κάνουμε σύλλογο γονέων δεύτερης γενιάς. Αυτό θα δουλέψουμε και σε λίγο θα το μάθετε.

ΛΙΑΛΙΑΝΑ ΣΑΛΙΕΙ: Το ένα δεν αναιρεί το άλλο, είναι δίπλα-δίπλα.

BOUSSAHA DRIS: Εννοώ σύλλογο γονιών δεύτερης γενιάς, δηλαδή τα παιδιά από 0 – 18 χρονών, που θα πάρει τα προβλήματα των μικρών παιδιών και μπορεί τα άλλα παιδιά όταν μεγαλώνουν να παλεύουν, από 18 και πάνω. Αυτό είναι μία πρόταση.

KINGORI CHARLES: Ο κάθε σύλλογος, γιατί άμα δουλεύουν ξεχωριστά, καμιά φορά άμα πάει ξεχωριστός σύλλογος στον Παυλόπουλο, λέει δεν σας

αναγνωρίζω. Όταν είναι κάτι μαζικό όπως αυτό εδώ, δεν μπορεί να το αγνοεί. Οπότε, ό,τι και να κάνουμε, καλύτερα να το εντάξουμε μέσα στο Φόρουμ, για να μπορεί να έχει αντίκρισμα αυτό.

BOUSSAHA DRIS: Χωρίς να τα πούμε, όταν μιλάμε για τον καινούργιο σύλλογο, βεβαίως είναι κάτω από την ομπρέλα του Φόρουμ Μεταναστών που μας μαζεύει όλους και στόχο έχουμε μία φωνή στην Εθνική Επιτροπή που συζητάει για τα θέματα μεταναστών. Όποιος μιλάει για καινούργιο σύλλογο, δεν μιλάει ότι θα ξεχωρίζει και θα δουλεύει μόνος του. Αυτό εννοείται, ότι όλοι θα δουλεύουν κάτω από το Φόρουμ, αλλά όσο πιο πολλές ψήφους, τόσο είμαστε πιο δυνατοί.

NIK.ODUBITAN: Εμείς δεν μιλήσαμε για ανεξαρτητοποίηση, εμείς θέλουμε να πορευτούμε με τη βοήθεια του Φόρουμ, χρειαζόμαστε τη βοήθεια του Φόρουμ και του κάθε φορέα που υποστηρίζει τα αιτήματά μας. Γιατί νομίζω ότι κάποιοι νομίζουν ...

ΟΛΑΤΟΥΝΤΕ ΤΟΜΙ: Να πω κάτι και να τελειώσω. Εννοείται ότι όταν ζήτησα την εκπροσώπηση των παιδιών, σύλλογο, όπως και να ειπωθεί, δεν μίλησα για ανεξαρτητοποίηση. Επειδή σ' αυτό το στρογγυλό τραπέζι πρέπει να βγουν κάποια συμπεράσματα, οφείλω να πω τα επόμενα.

Το ότι θα ζητηθεί η ιθαγένεια, η ελληνική ιθαγένεια, από τα παιδιά, το ξέρουμε όλοι ότι για την κτήση της ιθαγένειας χρειάζεται πιστοποιητικό γεννήσεως, αυτό είναι νόμος. Επομένως, ζητείται και αυτό. Να μη μπούμε στη διαδικασία να ζητάμε πιστοποιητικό γεννήσεως και κάποια χαρτιά.

Δεύτερον, όσον αφορά το θέμα της ενημέρωσης, Μανώλη, πέρα από τα blogs – πολύ σωστά γιατί υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά τα οποία δεν επισκέπτονται το Internet – όμως οι περισσότεροι σήμερα έχουν κινητά τηλέφωνα, υπάρχουν λογισμικά μέσω pc που μπορούμε να στέλνουμε

μηνύματα στα κινητά, δωρεάν κιόλας. Και να συντονιστεί αυτό το τμήμα μέσω του Φόρουμ, κανείς δεν ζητάει την ανεξαρτητοποίηση, εννοείται. Αλλά εγώ είμαι της άποψης ότι τα ζητήματα θα πρέπει να τα θέσουν τα παιδιά. Αυτοί βιώνουν το πρόβλημα, να βοηθηθούν βέβαια από τους μεγαλύτερους του Φόρουμ ενδεχομένως, έτσι ώστε να ξέρουν πώς θα τα ζητήσουνε.

Ευχαριστώ.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Εγώ τουλάχιστον, όταν μιλούσα για υπηκοότητα και ιθαγένεια, είχα πάντα στο μυαλό μου στα 18, πιο πριν δεν γίνεται σίγουρα για άλλους λόγους. Γιατί αν σου δώσει την υπηκοότητα όταν είσαι παιδί, μετά μπορεί να ζητήσει και κάποιος γονέας σου να πάρει χαρτιά μέσω του παιδιού, επειδή το παιδί έχει υπηκοότητα. Αυτό δεν γίνεται. Σίγουρα μιλάμε για κάτι που θα γίνει στα 18, δηλαδή το παιδί θα παίρνει το πιστοποιητικό γέννησης όταν θα γεννιέται και στα 18 θα έχει το δικαίωμα να επιλέξει την υπηκοότητα.

Δεύτερον, γι' αυτό το ειδικό χαρτί που είπατε, το αόριστης διάρκειας, είναι αυτό το θέμα, θα έχει εξασφαλισμένα δικαιώματα το παιδί, όταν ενηλικιωθεί, μ' αυτό το χαρτί; Θα μπορεί να γίνει και να δουλέψει ως μηχανικός; Θα πρέπει να αλλάξει ολόκληρη η υπόλοιπη νομοθεσία για να δουλέψει ως μηχανικός μετά. Ή αν είναι να πάει στο δημόσιο φερ' ειπείν, θα βγαίνουν οι προϋποθέσεις και θα λένε Έλληνας υπήκοος ή κάτοχος δελτίου ομογενούς, έτσι όπως είναι τώρα; Και μετά παρακάτω θα πρέπει να λέει «ή κάτοχος ειδικής κάρτας», δεν ξέρω πώς θα το ονομάσει κανείς. Θα πρέπει πάλι να αλλάξει κάποια νομοθεσία. Και μία κάρτα αόριστης διάρκειας, πάλι δημιουργεί προβλήματα. Πριν τα 18 δεν τη χρειάζεσαι, μιλάω για μετά τα 18, ότι πάλι μία κάρτα με περιορισμένα δικαιώματα, αν θέλεις να πας στο εξωτερικό τι κάρτα πρέπει να έχεις; Την ιθαγένεια θα την πάρεις στα 18, συμφωνούμε.

KINGORI CHARLES: Επειδή εδώ είπαμε να πούμε τα προβλήματα της δεύτερης γενιάς, έχουμε καλύψει ένα μεγάλο πρόβλημα, το πιστοποιητικό. Μη ξεχνάμε όμως ότι υπάρχουν άλλα προβλήματα, μπορεί να φαίνονται μικρά αλλά δεν είναι μικρά, είναι μαζί μας κάθε μέρα. Κι αυτά θέλουν μία πρακτική λύση. Μη τα ξεχνάμε και επικεντρώνουμε την προσοχή μας μόνο στο πιστοποιητικό γεννήσεων, την ιθαγένεια, την υπηκοότητα. Υπάρχουν άλλα μικρά προβλήματα, καθημερινά, που πρέπει να τα αγγίξουμε.

Δεν τα είπαμε σήμερα πιστεύω, κακώς που δεν τα είπαμε, αλλά έπρεπε να τα λέμε. Αυτά που είναι μέσα στην παιδεία, απασχόληση, ταυτότητα, ρατσισμός, οικογενειακή συνένωση, όλα κάπου σχετίζονται με όλα αυτά. Αλλά μη ξεχνάμε ότι υπάρχουν και καθημερινά, στη δεύτερη γενιά, όχι μόνο αυτοί που είναι μεγάλοι, από κούνια, γιατί από κει ξεκινάνε.

Κ.ΠΟΥΤΟΥ: Εγώ δεν ήθελα να πω σπουδαία πράγματα, τα έχουμε πει όλα. Ήθελα να μοιραστούμε δύο βασικές σκέψεις. Το ένα είναι το νομικό που συζητάμε εδώ και την πρόταση. Έτσι κι αλλιώς, είμαστε σε ένα τραπέζι, που θα προετοιμαστούν άνθρωποι να πάνε στο Συνέδριο στις 18/12, αυτό κάνουμε τώρα, μία προθέρμανση, ένα ζέσταμα.

Το θέμα λοιπόν στο νομικό κομμάτι, όπως είναι, έχει δύο μεγάλα σκέλη. Έχει την κάλυψη της ανηλικότητας, δηλαδή παιδιά από 0-18 χρονών, όπου ο στόχος σαφώς πρέπει να είναι πλήρη ίσα δικαιώματα για όλα τα παιδιά. Και το δεύτερο να είναι το 18 και μία ημέρα. Για τα παιδιά που ήρθαν πολύ μικρά στην Ελλάδα ή τα παιδιά που γεννήθηκαν στην Ελλάδα.

Υπάρχει επίσης στη συζήτηση μας –το λέω γιατί χθες όλη την ημέρα μίλησα με τρεις νομικούς που φιλότιμα δουλεύουν πάνω από 15 χρόνια με θέματα μεταναστών – στο θέμα της ιθαγένειας και στο θέμα της υπηκοότητας. Η ιθαγένεια αφορά το αίμα και το DNA που λέγαμε, η υπηκοότητα αφορά την

ιδιότητα του πολίτη κάτω από κάποιες προϋποθέσεις. Άρα, στην προετοιμασία προς το συνέδριο, είναι σημαντικό η ομάδα που θα δουλέψει να μιλήσει με νομικούς που ξέρουν και δίκαιο Ευρώπης, δηλαδή τι έχει γίνει στις άλλες χώρες, αλλά και που πολύ καλά ξέρει να διακρίνει την υπηκοότητα, την ιθαγένεια κλπ.

Οι νομικοί στην Ελλάδα λένε ότι από τη στιγμή που είμαστε σήμερα, μέχρι το αίτημα και την κατάκτηση του αιτήματος για υπηκοότητα, ο μέσος δρόμος είναι η άδεια μακράς παραμονής. Έτσι όπως το άκουγα χθες και όπως το άκουγα κι εδώ, υπάρχει για τη δεύτερη γενιά ένα μεγάλο ζήτημα. Είναι η στιγμή που θα αφήσει πίσω το μπαμπά και τη μαμά. Και είναι και η στιγμή που ο μπαμπάς και η μαμά θα ευχηθούν στα παιδιά τους, καλό δρόμο στη χώρα που ήρθαν πολύ μικροί, ή στη χώρα που γεννήθηκαν.

Γιατί το λέω αυτό; Γιατί μου μοιάζει πάρα πολύ ενδιαφέρον, είναι βαρύ, είναι ένας αποχαιρετισμός που τον ζούμε όλοι μας, γιατί αν οι γονείς, η πρώτη γενιά, έκανε ένα βήμα και μία επιλογή να έρθει σε μία χώρα για να καλυτερέψουν οι συνθήκες ζωής, γέννησε ή μεγάλωσε παιδιά μέσα σε μία πατρίδα που τα παιδιά αυτά έχουν άλλες εμπειρίες, όπως ο Μανώλης και ο Νίκος είπαν και όπως ο Μιχάλης είπε.

Ξέρω το Μιχάλη και στα άρθρα εδώ διάβασα και τις εμπειρίες του Νίκου, σε ήξερα από πριν σε γνωρίσω. Για τη σύλληψή σου, για το ότι παίζεις ποδόσφαιρο, για το ότι θέλεις να βγαίνεις στο εξωτερικό και δεν μπορείς. Αυτό είναι ένας πολύ μεγάλος αποχαιρετισμός. Κυρίως στα ζητήματα που είπε ο φίλος μας, ότι σ' αυτή τη γενιά η οποία θα διεκδικήσει, πολύ σύντομα πιθανά, δεν θα μπορεί να πάρει πίσω στην πλάτη της, θα πάρει τα δικά της πράγματα, τη δική της ζωή. Δεν μπορεί να πάρει κομμάτι ή όλη την πρώτη γενιά ή την Τρίτη γενιά, που ο φίλος από την Αλβανία έλεγε στην αρχή. Είναι

μία γενιά που επίσης θα πρέπει να σταθεί στα πόδια της και να πει, ξεκινώ για να φτιάξω το μέλλον μου. Και αυτό είναι πολύ σημαντικό.

Το θέμα της εκπροσώπησης επίσης μου ακούγεται εξαιρετικά ενδιαφέρον και χαίρομαι που είστε εδώ και διεκδικήσατε να πείτε όχι μόνο προτάσεις, ακούστε και εμάς που γεννηθήκαμε εδώ, μεγαλώσαμε και ζήσαμε. Διεκδικήσατε ένα λόγο σ' αυτό το τραπέζι και διεκδικείτε και ένα λόγο στη συζήτηση που δεν σας έχει βάλει μέσα ως ενεργούς πρωταγωνιστές. Και αυτό γίνεται πάντα σε όλο τον κόσμο, γιατί οι γονείς πολλές φορές αναλαμβάνουν πολλά πράγματα να τα σηκώνουν, χωρίς να μαθαίνουν τα παιδιά μας τα προβλήματα που συναντούμε. Είναι αυτό που είπατε, έφτασα 24 χρονών για να δω, ή 18, ότι εδώ μεγάλωσα με όλη την άνεση να φλερτάρω στα 16 μου, να την πέφτω στο διπλανό μου, να κάνω στο σχολείο, όπως ένα παιδί και ένας έφηβος, αλλά δεν μου μίλησε κανείς 18 και μία μέρα, τι έχω να αντιμετωπίσω.

Αν αυτό το μαθαίνετε τώρα, σημαίνει ότι ήδη έχουμε την πρώτη ομάδα εκπροσώπησης που πρέπει να έρθει μπροστά και να της δημιουργήσουμε όλη τη συνθήκη και την προϋπόθεση να τοποθετηθεί για τα θέματα που την απασχολούν. Με τον Κίνγκορι μιλήσαμε στην προετοιμασία και αυτής της συνάντησης, για διάφορα άλλα ζητήματα, όπως είναι αυτά που έχει την έγνοια να λέει.

Αλλά η νομική βάση και η βάση της εκπροσώπησης, αυτή την ώρα εγώ τα ακούω να είναι πρώτα και να εμπεριέχουν μία σειρά άλλα ζητήματα. Της συμμετοχής σε τοπικό επίπεδο, της οργάνωσης, της εκπαίδευσης, της συνένωσης, της απασχόλησης κλπ. Και υπάρχουν οι δύο βασικές προϋποθέσεις. Αυτή της νομικής, του αιτήματος του πολιτικού που από πίσω θα έχει τη νομική πια διεκδίκηση, τι θα είμαστε, μακράς διάρκειας, υπηκοότητα κλπ., που προτείνω από τη μεριά μου η ομάδα που θα

προετοιμάσει το Συνέδριο να πάρει γνώμη νομικών, να έχει συμμάχους νομικούς.

Και το δεύτερο είναι – για μένα πολύ σημαντικό – αυτό που είπατε. Ότι ξαναφεύγουν κάποιοι της δεύτερης γενιάς και μιλούν με πολλά παιδιά της δεύτερης γενιάς. Δηλαδή, προσπαθούν να μιλήσουν μ' αυτές τις 200.000 που φαίνεται να έχουμε, νέους στην Ελλάδα, δεύτερης γενιάς. Το να ενημερωθούν, να συνειδητοποιήσουν την κατάσταση και να οργανωθούν, να αυτοοργανωθούν. Είναι σημαντικό ότι τα 20 τελευταία χρόνια για τα οποία μιλάμε για τη μετανάστευση, σιγά-σιγά την πρόοδο αυτή την κάνουμε.

Σήμερα είναι πλειοψηφία που μπορείτε να μιλάτε μεταξύ σας, φύγαμε από τις εποχές που πολλοί Έλληνες μιλούσαν για σας. Σ' αυτό εδώ το τραπέζι, φαίνεται ακόμα οι άνθρωποι της πρώτης γενιάς να συζητούν. Είστε τρεις εδώ που είστε της δεύτερης γενιάς, άρα, αν ανεβαίνει η συζήτηση και εδώ είναι 20 άνθρωποι της δεύτερης γενιάς, θα κάνει πολύ μεγάλη διαφορά και στα αιτήματα και στις θέσεις και στις διεκδικήσεις.

Και επίσης, ότι έχετε μεγαλώσει σε έναν χώρο και σε έναν χρόνο, που έχετε πάρα πολύ αναπτύξει δεξιότητες για να μπορείτε να το κάνετε αυτό, στην Ελλάδα του σήμερα. Μιλάτε πολύ καλύτερα τη γλώσσα, ξέρετε πολύ καλύτερα πώς δουλεύει αυτή η χώρα, μέσα στο σχολείο, μέσα στη γειτονιά κλπ. και ξέρετε πάρα πολύ καλά, είστε η γενιά που μπορεί να αξιοποιήσει όλα αυτά που είπατε. Κινητά, blogs, internet κλπ, που η προηγούμενη γενιά στερούνταν. Άρα, αν αξιοποιηθούν αυτά, πιθανά να μπορείτε να φτάσετε πολύ πιο σύντομα στις 200.000 αυτές, με το αίτημα να αυτοοργανωθούν, να πάρουν μία πληροφορία, να φύγουν από μία τάση που έχουμε της ένταξης και δε βαριέσαι βρε αδερφέ, και να μπουν λίγο περισσότεροι στα κοινά.

Αυτή ήταν η δική μου ιδέα από τη συζήτηση που ακούσαμε και εύχομαι να είναι και ο δρόμος μέχρι τις 18/12 αλλά και μετά, ένας δρόμος που πια η ατζέντα είναι συγκεκριμένη και πάει κανείς να τη συζητήσει και με την κοινότητα της δεύτερης γενιάς και με την ελληνική κοινωνία και με την ελληνική πολιτεία. Κυρίως καλύπτοντας αυτό το κενό που ξέρουμε ότι υπάρχει. Κάναμε τιτάνια προσπάθεια να δούμε μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα, τη βλέπουμε με τα ελλείμματα και τις αδυναμίες που έχει. Σήμερα, το πρωτεύον είναι για τη δεύτερη γενιά, να έχουμε μεταναστευτική πολιτική για τη δεύτερη γενιά. Αυτό δεν το έχουμε καθόλου στην Ελλάδα. Άρα, να προσπαθήσουμε όλες και όλοι, απ' όπου βρισκόμαστε, να ανεβάσουμε την ανάγκη και να αντιμετωπίσουμε το έλλειμμα μεταναστευτική πολιτική για τη δεύτερη γενιά.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Έχουμε 10 λεπτά ακόμα, δεν ξέρω αν έχουμε τίποτα άλλο να πούμε. Έχουμε πολλά, αυτό το θέμα για τη δεύτερη γενιά δεν τελειώνει.

ΟΙΚΟΝΟΜΗ ΗΛΙΑ: Η απομαγνητοφωνημένη συζήτηση θα σταλεί σε όλους, έτσι δεν είναι; και μετά εκεί μπορούμε να τροποποιήσουμε και να βγει ένα τελικό κείμενο από κει; Πώς θα γίνει;

ΩΡΑ ΛΗΞΗΣ: 13:50'